

Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación

Grao en Dirección e Xestión Pública

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P04G092V01101	Ciencia política: Ciencia política	1c	6
P04G092V01102	Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública	1c	6
P04G092V01103	Economía: Economía pública	1c	6
P04G092V01104	Ciencia política: Sistema político español	1c	6
P04G092V01105	Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos	1c	6
P04G092V01106	Dereito: Dereito administrativo I	2c	6
P04G092V01107	Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea	2c	6
P04G092V01108	Socioloxía: Socioloxía xeral	2c	6
P04G092V01109	Ciencia política: Políticas públicas	2c	6
P04G092V01110	Ciencia política: Gobernos autonómicos	2c	6

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P04G092V01201	Dereito administrativo II	1c	6
P04G092V01202	Estatística administrativa	1c	6
P04G092V01203	Xestión de servizos públicos	1c	6
P04G092V01204	Dereito financeiro e tributario I: Institucións e fontes	1c	6
P04G092V01205	Xestión de persoas: Organización e funcións	1c	6
P04G092V01206	Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel	2c	6
P04G092V01207	Xestión da documentación pública	2c	6

P04G092V01208	Dereito do traballo e da seguridade social	2c	6
P04G092V01209	Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal	2c	6
P04G092V01210	Economía do sector público	2c	6

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P04G092V01301	Métodos cualitativos de investigación social	1c	6
P04G092V01302	Dereito orzamentario	1c	6
P04G092V01303	Contabilidade financeira	1c	6
P04G092V01304	Xestión de proxectos institucionais	1c	6
P04G092V01305	Avaliación de políticas e servizos públicos	1c	6
P04G092V01306	Dirección pública profesional	2c	6
P04G092V01307	Habilidades nas administracións públicas	2c	6
P04G092V01308	Dirección pública nos gobernos locais	2c	6
P04G092V01309	Métodos cuantitativos de investigación social	2c	6
P04G092V01310	Contabilidade pública	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Ciencia política				
Materia	Ciencia política: Ciencia política			
Código	P04G092V01101			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cancela Outeda, Celso			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso Mahou Lago, Xosé María Ricoy Casas, Rosa María			
Correo-e	ccancela@uvigo.gal			
Web	http://http://csc.uvigo.es/profesorado/celso-cancela-outeda/			
Descrición xeral	Esta materia pretende que o alumnado adquira un conxunto de ferramentas conceptuais básicas relativas á organización política estatal que [ademais de contribuír a súa formación xeral e de proporcionarlle certos coñecementos fundamentais para outras materias] lle permitan contextualizar axeitadamente o fenómeno das administracións públicas dende a óptica da politoloxía nunha contorna multinivel e a desenvolver unha visión crítica de realidade cotiá. De xeito exemplificativo, tentaremos ofrecer respostas a preguntas como: que é a política? Cando goza de lexitimidade o poder político? Cales son as diferencias entre o parlamentarismo e presidencialismo? E que vantaxes e desvantaxes presentan respectivamente? Que é un partido político? Como podemos definir a democracia? Como lle afectan instrumentos de comunicación como as redes sociais?			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG5	Razonar criticamente
CE1	Identificar as principais teorías e enfoques da Ciencia Política, da Administración e Xestión Pública
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Recoñecer o significado, os contidos e diversas teorizacións sobre a política e o poder.	CB3 CB5	CG1 CG5	CE1 CE2	CT5
Identificar os conceptos centrais relacionados coa organización estatal.	CB1 CB3	CG1	CE1 CE2	
Analizar e interpretar a realidade político-institucional cotiá a escala local, rexional, estatal, supraestatal e global.	CB2	CG5	CE1 CE2	CT1 CT5
Interpretar datos derivados de observacións en relación coas teorías apropiadas no ámbito da ciencia política	CB2 CB3	CG1	CE1	CT2 CT5
Enumerar as interrelacións dos elementos integrantes dun sistema político e o seu funcionamento práctico	CB2 CB3	CG1	CE2	CT2 CT5
Explicar as implicacións básicas derivadas da organización política, en particular, en relación coa administración pública.	CB3 CB4	CG1 CG5	CE2	CT2

Contidos	
Tema	
1. Política e ciencia política	1.1 Evolución histórica da reflexión científica sobre a política. 1.2 Principais enfoques politolóxicos. 1.3 Xeografía da ciencia política: áreas e subáreas
2. Política e poder	2.1 Concepto de política e poder. 2.2 O poder político. 2.3 A lexitimidade e legalidade. 2.4 O sistema político. Concepto 2.5 O sistema político como contexto da administración pública
3. Estado e sistema político	3.1 Orixe histórico. 3.2 Definición e compoñentes estatais: territorio, poboación e poder 3.3 Evolución histórica: transformacións e desafíos actuais. 3.4 A administración pública no marco estatal
4. Estrutura institucional do estado (I)	4.1 Consideracións xerais separación de poderes. 4.2 Xefatura de estado: monarquía e república. 4.3 Sistemas ou formas de goberno 4.3.1 Parlamentarismo. 4.3.2 Presidencialismo. 4.3.3 Semipresidencialismo 4.4 As formas ou sistemas de goberno e a administración pública.
5. Estrutura institucional do estado (II): parlamentos, gobernos e tribunais	5.1 Poder lexislativo: parlamento 5.1.1. Composición e funcións. 5.1.2 Relacións entre os parlamentos e administración pública 5.2 Poder executivo: tipos de goberno. 5.2.1 Composición e organización. 5.2.2 Goberno e Administración pública 5.3 Poder xudicial: xuíces e tribunais 5.3.1 Funcións e principios organizativos 5.3.2 Tribunais e administración pública
6. Estrutura territorial do estado	6.1 Formas de estado: concepto e motivacións. 6.2 Estado unitario. 6.3 Federación 6.4 Confederación. 6.5 Tendencias actuais: globalización e integración. 6.6 Formas de estado e as repercusións na administración pública
7. Ditadura e democracia	7.1 Conceptos básicos. 7.2 Democracia representativa. 7.3 Eleccións e sistemas electorais. 7.4 A administración pública nos sistemas non democráticos e democráticos.
8. Acción política e actores políticos	8.1 Conceptos e tipos 8.2 Partidos políticos e sistemas de partidos. 8.3 Grupos de interese 8.4 Movementos sociais. 8.5 Medios de comunicación. 8.6 A administración pública no contexto do pluralismo político e social
9. Cultura política e ideoloxías políticas	9.1 Elementos básicos: socialización política e identidade política 9.2 Noción de cultura política: sentimentos, crenzas e pensamentos 9.3 Noción de ideoloxía: ideas e valores 9.4 Ideoloxías políticas contemporáneas. 9.5 A administración pública diante dos valores e ideoloxías.
10. Comunicación política e opinión pública	10.1 Aproximación xeral 10.2 Actores: medios de comunicación e redes sociais en política 10.3 Opinión pública: formación, tendencias e enquisas 10.4 A administración pública e a opinión pública
11. Sistema internacional: orde mundial e gobernanza global	11.1 Globalización e integración rexional: o estado no punto de mira? 11.2 Orde mundial e gobernanza global 11.3 Institucións, actores e procesos

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	7.5	32.5
Seminario	12	28	40
Debate	11	20	31
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	0	0
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

Autoavaliación	0	2.5	2.5
Traballo	0	20	20
Debate	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado responsable dos contidos básicos da materia obxecto de estudo.
Seminario	Actividade docente encamiñada a desenvolver un tema específico para afondar, complementar os contidos da materia e propiciar a discusión e o debate.
Debate	Elaboración e exposición de ideas e argumentos sobre un tema ou asunto relativo á materia
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Sesiones dedicadas a temáticas específicas de interés académico práctico
Debate	Elaboración e exposición de ideas e argumentos sobre un tema ou cuestión relacionada coa materia
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas obxectivas con enunciado breve e con resposta curta ou media
Autoavaliación	Preguntas con enunciado breve e respostas múltiple realizadas a través da plataforma Moovi
Traballo	Tarefas de contido diverso a realizar sobre determinados aspectos indicados polo docente.
Debate	Elaboración e exposición de ideas e argumentos sobre un tema ou cuestión relacionada coa materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas obxectivas	Realización de probas sobre as principais partes da disciplina.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5	CE1 CE2	CT5
Autoavaliación	Realización de probas test parciais sobre as principais partes da disciplina	30	CB1 CB3	CG1 CG5	CE1 CE2	CT5
Traballo	Elaboración de traballos encomendados polo profesorado sobre temas relativos á materia e orientados a mellorar a comprensión dos conceptos .	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5		CE1 CE2	CT1 CT5
Debate	Elaboración e exposición de ideas e argumentos sobre un tema ou cuestión	10	CB1 CB2 CB4	CG1 CG5	CE1 CE2	CT2 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

É condición indispensable para a realización da avaliación final da materia a obtención de alomenos 0'5% en cada un dos apartados.

Na convocatoria extraordinaria ou segunda oportunidade (xuño-xullo) aplicaranse os mesmos criterios de avaliación.

Nesta materia existe a opción de realizar unha actividade voluntaria seguindo a metodoloxía da Aprendizaxe Baseada en Proxectos (ABP). O alumnado traballará os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030 conxuntamente en tres materias ("Ciencia política", "Ciencia da administración e Xestión Pública" e "Economía Pública"). A avaliación desta actividade terá un valor de 2 puntos na nota final"

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

VALLÉS, Josep M^a e MARTÍ, Salvador, **Ciencia política. Un manual**, Nova ed. actualizada (existe versión Kindle), Ariel, 2020

BARREDA, Mikel.-RUIZ, Leticia., **Análisis de la política.**, 1^a, Huygens Editorial, 2016

Bibliografía Complementaria

CAMINAL BADÍA, Miquel (coord.), **Manual de Ciencia Política**, 5^a ed., Tecnos, 2019

HEYWOOD, Andrew, **Politics**, 4^a ed, Palgrave, 2013

SODARO, Michael J., **Política y Ciencia Política. Una introducción**, Edición revisada, McGraw-Hill, 2010

COLOMER, Josep M^a, **Ciencia de la política**, 1^a ed., Ariel, 2009

Vallés, J M.-Ballart, X. (ed.), **Política para apolíticos**, 1^a, Ariel, 2012

Nohlen, Dieter, **¿Cómo estudiar ciencia política? Una introducción en trece lecciones**, 1^a, MARCIAL PONS, 2012

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102

Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P04G092V01107

Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública				
Materia	Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública			
Código	P04G092V01102			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	Castelán Galego Portugués			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Canoura Leira, Victoria			
Profesorado	González Cacheda, Bruno			
Correo-e	victoria.canoura.leira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	As administracións públicas son institucións que desenrolan accións para intentar resolver problemas colectivos de interese xeral. A maneira de comprender que e por que o fan é analízalas desde enfoques científicos que forman parte da rama das "Ciencias Sociais", e que se levan impartindo no sistema de educación español desde o último cuarto do século XX. Os enfoques teóricos que se van a empregar para coñecer os marcos institucionais, a súas estruturas de goberno e administración multinivel en España, son a Ciencia da Administración e a Teoría da Organización e a Xestión Pública. Estes enfoques axudarán a mellorar a comprensión de como se organizan as administracións públicas no Estado das Autonomías e cales son os principios e valores públicos sobre os que se basa a xestión das súas políticas e servizos públicos.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE1	Identificar as principais teorías e enfoques da Ciencia Política, da Administración e Xestión Pública
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo. Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo. Identificar as principais teorías e enfoques da Ciencia Política, da Administración e Xestión Pública. Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria. Integrar a aprendizaxe autónoma.	CB1	CG1	CE1	CT1 CT5
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares. Identificar as principais teorías e enfoques da Ciencia Política, da Administración e Xestión Pública. Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira.	CB2	CG3	CE1	CT2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público. Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas. Integrar a aprendizaxe autónoma.	CB3	CG4	CE2	CT5
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. Razonar criticamente. Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía. Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional.	CB3	CG5	CE5	CT4
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado. Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público. Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía. Integrar a aprendizaxe autónoma.	CB4	CG4	CE5	CT5
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado. Razonar criticamente. Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza. Integrar a aprendizaxe autónoma.	CB4	CG5	CE6	CT5
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado. Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares. Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza. Adaptarse a novas situacións.	CB4	CG3	CE6	CT6
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía. Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público. Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza. Integrar a aprendizaxe autónoma.	CB5	CG4	CE6	CT5

Contidos

Tema	
Introdución ás Ciencias Sociais e as institucións públicas	¿Que é a ciencia e para que resulta útil? Sobre a "posverdade" e as "fake news" na pos-globalización Ciencias, sociedades e institucións públicas Ciencias Sociais e Administracións Públicas: novos retos para un mundo post-COVID-19
1. Enfoques de análises das administracións públicas	Problemas e institucións públicas: riscos e pandemias globais e locais Diferentes enfoques de análises das administracións públicas: - Ciencia Política - Ciencia da Administración - Teoría da Organización e Xestión Pública - Políticas Públicas - Gobernanza

2. Ciencia da Administración: Elementos básicos de análises	Definición e características da Ciencia da Administración O "mapa" da Ciencia da Administración multinivel: - Estruturas e niveis de goberno - Estruturas e niveis de administración Elementos básicos de análises: - Organización - Recursos humanos
3. Xestión Pública: Elementos básicos de análises	Teoría da Organización e Xestión Pública A xestión nas administracións públicas españolas Dimensións e elementos de xestión pública: - Organización - Recursos humanos Servizos públicos, cidadanía e redes de gobernanza
Conclusións xerais da materia: a gobernanza das Administracións Públicas no século XXI	Un mundo post-COVID-19 na terceira década do século XXI A gobernanza das redes públicas, privadas e comúns Axenda 2030 e ODS 16 e 17 para un mundo máis humano e sustentable

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	18	30
Prácticas con apoio das TIC	0	20	20
Aprendizaxe baseado en proxectos	0	24	24
Foros de discusión	0	30	30
Lección maxistral	33	0	33
Exame de preguntas obxectivas	0	1	1
Autoavaliación	0	2	2
Traballo	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe individual e grupal a través de Tics
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proxecto grupal desenvolvido na aula e relacionado coas institucións públicas
Foros de discusión	Espazos de debate virtual sobre as palabras chave e os principais elementos teórico-prácticos da materia
Lección maxistral	Sesións de presentación das bases teóricas da materia, tanto en formato presencial, como virtual, e baseado en metodoloxías de presentacións eficaces e "aula invertida"

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Sesións de presentación das bases teóricas da materia, tanto en formato presencial, como virtual, e baseado en metodoloxías de presentacións eficaces e "aula invertida"
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe individual e grupal a través de Tics
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proxecto grupal desenvolvido na aula e relacionado coas institucións públicas
Foros de discusión	Espazos de debate virtual sobre as palabras crave e os principais elementos teórico-prácticos da materia
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva baseada en preguntas sobre os contidos da materia e os seus diferentes temas
Autoavaliación	Test de auto-aprendizaxe para cada un dos temas da materia
Traballo	Traballo individual a través do cal o alumnado demostra a adquisición das competencias básicas da materia

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas	10	CB1	CG1	CE1	CT4
				CG3	CE2	CT6
Prácticas con apoio das TIC	Aprendizaxe individual e grupal a través de Tics	10	CB1	CG1	CE2	CT4
			CB3	CG3	CE5	CT5
			CB4	CG5		
Aprendizaxe baseado en proxectos	Proxecto grupal desenvolvido na aula e relacionado coas institucións públicas	10	CB3	CG4	CE1	CT1
			CB4	CG5	CE2	CT6
					CE5	
					CE6	
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva baseada en preguntas sobre os contidos da materia e os seus diferentes temas	50	CB1	CG4	CE1	
			CB3	CG5	CE2	
			CB4		CE5	
					CE6	
Autoavaliación	Test de auto-aprendizaxe para cada un dos temas da materia	10	CB1		CE1	CT1
			CB3		CE2	CT5
					CE5	
					CE6	
Traballo	Traballo individual a través do cal o alumnado demostra a adquisición das competencias básicas da materia	10	CB1	CG4	CE1	CT1
			CB2		CE2	CT2
					CE5	CT5
					CE6	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A materia ten un formato de avaliación continua, a partir das actividades que o profesor desenvolve na aula e fora dela, tanto de maneira individual como grupal. A nota final do proceso de aprendizaxe, previo ao exame oficial, é un resultado da suma das actividades expostas ao longo do cuadrimestre.

Para o alumnado participante na actividade voluntaria de ODS, plantéxase o seguinte:

- Nesta materia existe a opción de realizar unha actividade voluntaria seguindo a metodoloxía da Aprendizaxe Baseada en Proxectos (ABP). O alumnado traballará os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030 conxuntamente en tres materias ("Ciencia política", "Ciencia da administración e Xestión Pública" e "Economía Pública"). A avaliación desta actividade terá un valor de 2 puntos na nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Enrique José Varela Álvarez, **Las Administraciones Públicas Contemporáneas. Una Visión Multidisciplinar desde el Estado de las Autonomías**, Tórculo Edicións, 2003

Carles Ramió Matas, **Teoría de la Organización y Administración Pública**, Tecnos y Universitat Pompeu Fabra, 1999

Quim Brugué y Joan Subirats, **Lecturas de Gestión Pública**, Ministerio de Administraciones Públicas, Ministeri, 1996

Mariano Baena del Alcázar, **Manual de Ciencia de la Administración**, Síntesis, 2005

Salvador Parrado, **El Análisis de la Gestión Pública**, Tirant lo Blanch, 2015

César Colino Cámara, José Antonio Olmeda Gómez y Salvador Parrado Díez, **Las Administraciones Públicas en España**, Tirant lo Blanch, 2017

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito: Dereito administrativo I/P04G092V01106

Economía: Economía pública/P04G092V01103

Socioloxía: Socioloxía xeral/P04G092V01108

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105

Ciencia política: Gobernos autonómicos/P04G092V01110

Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P04G092V01107

Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109

Ciencia política: Sistema político español/P04G092V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía: Economía pública				
Materia	Economía: Economía pública			
Código	P04G092V01103			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Chamorro Rivas, José María			
Profesorado	Andrés Mosquera, Andrés de			
Correo-e	chamorro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Síntese dos conceptos máis elementais da economía que permitan ao alumnado non só entender a actuación do mercado, senon tamén interpretar a evolución dos sectores produtivos e máis a caracterización actual das grandes áreas económicas no mundo.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE10	Valorar o entorno económico e a dimensión económica do sector público
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Identificar, organizar e analizar información económica de forma crítica e sistemática.	CB1 CG1 CE10 CT4 CB3 CG5 CT5 CB4
Distinguir por medio do entendemento os problemas económicos para poder avaliar o seu alcance e propoñer solucións.	CB1 CG1 CE10 CT2 CB2 CG5 CT3 CB3 CT4 CB4 CT5

Recoñecer como se toman as decisións en numerosos aspectos da vida e o proceso mediante o cal se toman.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5	CE10	CT2 CT3 CT4 CT5
Resolver de forma independente problemas económicos utilizando información cualitativa e cuantitativa.	CB1 CB3 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE10	CT2 CT4 CT5
Respectar os fenómenos económicos como base para a toma de decisións tanto nun contexto de política privada como de política pública.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE10	
Mostrar interese polas ideas alleas e vontade para expresar as propias sen perder as referencias empíricas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG4 CG5	CE10	CT1 CT2 CT3 CT4

Contidos

Tema	
Introdución á Economía	Conceptos introductorios Ideas básicas de Economía
A economía de mercado	Demanda de mercado Oferta de mercado Elasticidades Equilibrio de mercado Oferta-demanda e políticas gubernamentais
A eficiencia dos mercados	Consumidores, produtores e eficiencia dos mercados
As empresas nos mercados competitivos	Costes de produción Mercados competitivos Maximización dos beneficios
Os mercados dos factores de produción	Mercado de traballo Equilibrio no mercado de traballo
Indicadores de actividade económica: Macroagregados	Principais macroagregados Contabilidade Nacional Tratamento dos datos Análises de Resultados
O aforro, a inversión e o sistema financeiro	Institucións financeiras Aforro e inversión nas contas nacionais Mercado de aforros
O sistema monetario	Diñeiro Banco Central Europeo Bancos e oferta de diñeiro Ferramentas de control monetario
Economía Mundial	Desenvolvemento e subdesarrollo económico Perspectivas de economía internacional Tendencias da economía mundial
Economía Española	Evolución da economía española desde o s.XX Estrutura económica española Tendencias actuais da economía española

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	33	60
Instrucción programada	2	11.3	13.3
Estudo de casos	7	19.4	26.4
Resolución de problemas de forma autónoma	8.9	24.7	33.6
Foros de discusión	1.6	9.1	10.7
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Estudo de casos	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, de menor tamaño, con cuestións ao finalizar cada unidade didáctica co fin de afianzar o coñecemento adquirido. Estas actividades pódense realizar de xeito presencial ou virtual.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Foros de discusión	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Instrucción programada	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Estudo de casos	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG5	CE10	CT1 CT3 CT4 CT5
Estudo de casos	Proba na que un alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CE10	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG5	CE10	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nesta materia existe a opción de realizar unha actividade voluntaria seguindo a metodoloxía da Aprendizaxe Baseada en Proxectos (ABP). O alumnado traballará os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible da Axenda 2030 conxuntamente en tres materias ("Ciencia política", "Ciencia da administración e Xestión Pública" e "Economía Pública"). A avaliación desta actividade terá un valor de 2 puntos na nota final

O exame de Segunda Oportunidade consiste nunha proba que puntúa o 100 % da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Mankiw, N. Gregory, **Principios de economía**, Sexta, Ediciones Paraninfo, S.A, 2012
 Krugman, Wells y Graddy, **Fundamentos de Economía**, Tercera, Editorial Reverté, 2016
 Mankiw, N. Gregory; Mark P. Taylor, **Economía**, Primera, Editorial Paraninfo, S.A., 2017
 Mankiw, N. Gregory; Mark P. Taylor, **Economics**, Quinta, CENGAGE, 2019

Bibliografía Complementaria

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Sistema político español				
Materia	Ciencia política: Sistema político español			
Código	P04G092V01104			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego Portugués			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	López Mira, Álvaro Xosé			
Profesorado	López Mira, Álvaro Xosé			
Correo-e	almira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Estimadas/os estudantes: Trátase nesta materia de abordar cunha visión actualizada os diferentes elementos históricos, xurídicos, sociais, políticos, electorais... que conforman o deseño e funcionamento do sistema político no que estamos simultaneamente imbricados como cidadáns e estudantes universitarios. Dada a extensión e complexidade dos temas a tratar, fácil resultará entender, que precisamos facer un compendio moi estrito dos mesmos no periplo académico desta asignatura. Esa é tamén unha das razóns que aconsella un diferente espazo de tratamento de cada un dos temas. O/a estudante desta disciplina a pode caer na tentación de que resulta doado asimilala xa que todo o nela tratado sóalle máis ou menos próximo, ben polos seus coñecementos previos, ben polo tratamento informativo das axendas mediáticas do país que inclúen sempre algún dos elementos incluídos no programa. Sería, na maior parte dos casos, un craso erro que cómpre evitar. Non se pense tampouco que pode haber solapamento de contidos con algunha materia xa estudada; non é así porque a Ciencia Política é a ciencia do realismo e, polo tanto, vai máis alá das aparencias ou do ilusorio normativismo xa que pode demostrar como detrás dun fermoso marco xurídico, mesmo constitucional, poden imperar a corrupción, o nepotismo ou o mero incumprimento. Velaí polo que os nosos obxectivos son moi ambiciosos: porque aspiran a explicar como funciona na realidade o noso modelo político nas tres partes en que vén dividida a materia. A información básica sobre a materia atópase nesta Guía docente da materia e na plataforma Moovi da Universidade de Vigo. Ademais infórmovos que teremos titorías presencias ou virtuais segundo as circunstancias, respectivamente, no despacho 224 da Facultade de Dirección e Xestión Pública ou no teléfono 986801981, no campus remoto da citada plataforma e no e-mail almira@uvigo.gal Agardo que a materia sexa do voso interese e vos proporcione ferramentas analíticas útiles para interpretar a complexa realidade político-social na que nos tocou en sorte vivir. Contade comigo para axudarvos neste propósito sempre que o precisedes. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas

CE3	Identificar os fundamentos da política comparada nun contexto de globalización
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar os elementos básicos do sistema político español	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CE2 CE3	CT5
Describir os trazos esenciais da historia política, institucións e actores políticos do sistema político español	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CE2 CE3	CT5
Reproducir os distintos aspectos dos contidos incluídos na materia	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5	CE2 CE3	CT5
Interpretar, con certas doses de pensamento crítico, o funcionamento real do sistema político español	CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE2	CT1 CT3 CT5 CT6
Comprometerse, con vocación de servizo público, cos valores propios dunha sociedade cunha cultura política democrática	CB3	CG2 CG3 CG4	CE3	CT1 CT2 CT3 CT6

Contidos

Tema	
A historia política española. Institucións estatais.	1.- A formación do sistema político español
A dinámica política española	2.- Trazos políticos xerais da Constitución de 1978
	3.- A monarquía republicana do actual sistema político español
	4.- O poder lexislativo: as Cortes Xerais
	5.- O poder executivo: o Goberno
	6.- O poder xudicial: a Xudicatura
	7.- Outras institucións públicas relevantes do Estado español
	8.- A irreformabilidade constitucional española
	9.- Gobernos autónomos e gobernos locais (unha introdución)
	10.- Partidos e sistemas de partidos españois
	11.- Os grupos de presión españois
	12.- Os sistemas electorais en España
	13.- A política exterior española

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	63	75
Lección maxistral	29	33	62
Saídas de estudo	2	0	2
Debate	2	4	6
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	2	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	2	2
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación, contraste e observación dos coñecementos nun contexto determinado nun espazo externo.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral... (con carácter voluntario)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación, contraste e observación dos coñecementos nun contexto determinado nun espazo externo.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	40	CB1	CG1	CE2	CT1
			CB2	CG2	CE3	CT2
			CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT5
			CB5	CG5		CT6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	40	CB1	CG1	CE2	CT1
			CB2	CG2	CE3	CT2
			CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT5
			CB5	CG5		CT6
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	20	CB1	CG1	CE2	CT1
			CB2	CG2	CE3	CT2
			CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT5
			CB5	CG5		CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os debates terán carácter voluntario.

Os criterios de avaliación serán idénticos para as dúas probas/convocatorias do curso.

O exame de preguntas de desenvolvemento poderá optar por modalidade escrita ou por modalidade oral.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvaro Xosé López Mira, **Sistema político español**, Andavira, 2020

Bibliografía Complementaria

Paloma Román (coord.), **Sistema político español**, 2ª,

Manuel Alcántara-Antonia Martínez (eds.), **Política y Gobierno en España**, 2ª,

Antonio Torres del Moral, **Constitucionalismo histórico español**, 6ª,

Reniu, Josep Mª (ed.), **Sistema político español**, 2012

Magone, José, **Contemporary Spanish politics**, 3ª, Routledge, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencia política: Gobiernos autonómicos/P04G092V01110

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos				
Materia	Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos			
Código	P04G092V01105			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Ricoy Casas, Rosa María			
Profesorado	Ricoy Casas, Rosa María			
Correo-e	rricoy@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			
	A materia pretende que o alumnado recoñeza o significado, os contidos e diversas teorizacións sobre a gobernanza, a globalización e os DDHH; identificar problemas éticos e morais a nivel internacional, analizando a relación da gobernanza coa mellora da calidade democrática, e o problema da corrupción e a desafección política. Así mesmo, que o alumnado sexa capaz de identificar os fundamentos da política internacional comparada nun contexto de globalización e os instrumentos para a concertación entre Estados.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas
CE3	Identificar os fundamentos da política comparada nun contexto de globalización
CE12	Analizar a política internacional e/ou a estrutura e o funcionamento da Unión Europea
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Recoñecer o significado, os contidos e diversas teorizacións sobre a gobernanza, a globalización e os dereitos humanos.	CB1	CG1	CE2	CT1
2. Enumerar diferentes tipos de consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade.	CB2	CG2	CE3	CT2
3. Identificar a solución de problemas éticos e morais a nivel internacional, analizando a relación da gobernanza coa mellora da calidade democrática, e o problema da corrupción e a desafección política.	CB3	CG3	CE12	CT3
4. Identificar os fundamentos da política internacional comparada nun contexto de globalización e os instrumentos para a concertación entre Estados.	CB4	CG4	CE15	CT4
5. Integrar a política exterior dos principais actores mundiais a nivel internacional co dereito e as políticas da Unión Europea e o Estado español.	CB5	CG5		CT5
6. Describir os dereitos humanos e as súas principais garantías nun contexto multinivel e da Axenda 2030, enumerando casos reais exemplificativos.				
7. Aplicar os coñecementos acadados a casos concretos nun contexto político globalizado.				
8. Describir as principais políticas de dimensión global, especialmente as relacionadas coa igualdade e non discriminación, o medio ambiente, o patrimonio cultural e a seguridade.				

Contidos

Tema

TEMA 1.-INTRODUCCIÓN AOS DEREITOS HUMANOS Orixe e evolución dos dereitos.

Dereitos Humanos versus Dereitos Fundamentais.

Caracteres dos Dereitos Humanos.

As xeracións dos dereitos.

TEMA 2.-Os DEREITOS HUMANOS E AS SÚAS GARANTÍAS NUN CONTEXTO GLOBALIZADO

A Declaración Universal dos DDHH das Nacións Unidas.

Constitucionalismo multinivel e Dereitos Fundamentais (DDFF): concepto.

Dereito de produción interna: A Constitución española e os DDFF. O Tribunal Constitucional. A Defensoría do Pobo español. Os dereitos nos Estatutos de Autonomía.

A Carta de DDFF da Unión Europea (UE). O Tribunal de Xustiza UE como actor de constitucionalidade. A Defensoría do Pobo UE. O Supervisor Europeo de Protección de Datos.

O Consello de Europa e o Convenio para a protección dos DDFF e LLPP. O Tribunal Europeo de DDFF.

O Sistema Interamericano de DDHH.

TEMA 3.-INTRODUCCIÓN Á GLOBALIZACIÓN

Concepto. Primeiras teorizacións. A glocalización.

Posturas e dimensións ao redor da globalización.

A nova estrutura da globalización.

TEMA 4.-A POLÍTICA INTERNACIONAL NUN CONTEXTO INTERRELACIONADO

Principais actores internacionais. Instrumentos para a concertación entre Estados.

Principais políticas de dimensión global. Especial referencia ás relacionadas con:

-A igualdade e non discriminación.

-A protección do medio ambiente. A seguridade alimentaria. A Axenda 2030.

-A protección do patrimonio cultural

-A seguridade internacional nun mundo convulso (datos, terrorismo, enerxía, etc).

Política internacional comparada. Especial referencia ás relacións: EEUU - Xapón - Unión Europea - China - Corea do Norte - Rusia - Arabia Saudia, etc.

TEMA 5.-INTRODUCCIÓN Á GOBERNANZA

Concepto gobernanza. A orixe: da crise de gobernabilidade á invención da gobernanza.

A gobernanza como goberno en rede e como alternativa ao modelo xerencialista; a Nova Xestión Pública □NXP-. A gobernanza multinivel.

A gobernanza, a relativización do público e a permanencia da política. A sustancia, a utilidade e os requisitos da boa (democrática) gobernanza.

TEMA 6.-A GOBERNANZA E A MELLORA DA CALIDADE DEMOCRÁTICA: O PROBLEMA DA CORRUPCIÓN E A DESAFECCIÓN POLÍTICA.

O concepto de desafección política e as súas principais causas.

Os casos de corrupción e a deterioración da política.

Goberno relacional, gobernanza e liderado.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	0	30
Resolución de problemas	60	0	60
Estudo de casos	0	60	60

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición do contido temático dos distintos epígrafes referenciados nos contidos da materia. O profesor empregará como soporte os medios audiovisuais dispoñibles na aula.
Resolución de problemas	Análise, reflexión e exposición de cuestións que teñan que ver coas principais problemáticas suscitadas nas clases teóricas realizadas a través da lección maxistral. O alumnado terá á súa disposición a asistencia do docente para facilitar o desempeño desta actividade.
Estudo de casos	Estudo, análise, reflexión e exposición de casos e traballo tutelado sobre as cuestións tratadas na materia. O profesorado asistirá ao alumnado naquelas cuestións e dúbidas que se lle expoñan.
	A realización e avaliación desta proba poderá facerse á través da metodoloxía de ApS, segundo as directrices aprobadas pola Área de Responsabilidade Social e Cooperación. A elección entre os Estudos de Casos ou As actividades de ApS será voluntaria polo alumnado, quen será debidamente informado dende o principio da impartición da materia sobre ambas modalidades, a súa realización e avaliación. Asemade a docente colgará esta información detallada no espazo reservado para a materia en Moovi.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O profesorado solucionará tódalas cuestións e dúbidas do alumnado na propia clase onde se leva a cabo a lección maxistral. Si esta lección se imparte online, o alumnado terá acceso á docente a través de correo electrónico e/ou teléfono, e/ou aula virtual.
Resolución de problemas	O profesorado solucionará tódalas cuestións e dúbidas do alumnado na propia clase onde se leva a cabo a lección maxistral e a resolución de problemas. Si esta lección ou problemas que se expoñen, se impartisen online, o alumnado terá acceso á docente a través de correo electrónico e/ou teléfono, e/ou aula virtual.
Estudo de casos	O profesorado solucionará todas as cuestións e dúbidas do alumnado na propia clase onde se levan a cabo o estudo de casos ou traballo tutelado. Si estas actividades se impartisen online, o alumnado terá acceso á docente a través de correo electrónico e/ou teléfono, e/ou aula virtual.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	Test sobre os contidos das clases teóricas da lección maxistral, para avaliar as competencias adquiridas do alumnado que inclúe 20 preguntas pechadas con catro opcións de resposta: a)b)c)d), das cales unha única resposta é a correcta ou incorrecta. Deberá obterse polo menos unha puntuación favorable do 40% do total desta proba para superar a materia.	60	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE3 CT2 CB3 CG3 CE12 CT3 CB4 CG4 CE15 CT4 CB5 CG5 CT5
Resolución de problemas	Resolución de casos prácticos. O alumnado terá á súa disposición a asistencia do docente para facilitar o desenrolo desta actividade.	15	CB1 CG1 CE2 CT1 CB2 CG2 CE3 CT2 CB3 CG3 CE12 CT3 CB4 CG4 CE15 CT4 CB5 CG5 CT5

Estudo de casos	Estudo, análise, reflexión e exposición de casos e traballo tutelado sobre as cuestións tratadas na materia. Estas actividades serán avaliadas.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE2 CE3 CE12 CE15	CT1 CT2 CT3 CT4 CT5
O alumnado que elixa a realización de esta proba "Estudo de Casos" na modalidade de metodoloxía ApS, obterá a mesma puntuación deste apartado, un 25% no total da materia. Isto faise a través do APRENDIZAXE EXPERIENCIAL (conectando con diversos grupos a través de varias entidades públicas), preparando ao alumnado para a cidadanía global e a responsabilidade social nun mundo interconectado, "glocal", especialmente en TEMÁTICAS ALIÑADAS AOS ODS DA AXENDA 2030: a protección do patrimonio cultural; a igualdade e non discriminación; a protección do medio ambiente; a seguridade alimentaria (prácticas agrarias sostibles e resilientes e a diversidade xenética); a economía circular; o desperdicio global de alimentos; as novas tecnoloxías e as súas afeccións aos dereitos fundamentais.						

Outros comentarios sobre a Avaliación

A segunda convocatoria de xuño/xullo consistirá nos mesmos criterios sinalados para a convocatoria ordinaria ou primeira convocatoria. Esta materia é English Friendly, o cal supón o seguinte compromiso: A materia impártese en castelán pero a docente traduciu a guía docente ao inglés; Facilitaránse materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, atenderanse as titorías en inglés, si así o demandase o estudante internacional, e deseñaránse e implementarán probas e avaliacións en inglés. Todo isto realizarase si así o demandase o estudante internacional.

A segunda convocatoria de xuño/xullo consistirá nos mesmos criterios sinalados para a convocatoria ordinaria ou primeira convocatoria, agás no relativo á metodoloxía ApS, que se debe realizar na 1ª convocatoria ou convocatoria ordinaria (de setembro a decembro).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Gómez Sánchez, Yolanda, **Derechos Fundamentales**, 1ª, Aranzadi - Thomsom Reuters, 2018

Pérez Luño, Antonio Enrique, **Derechos Humanos, Estado de Derecho y Constitución**, 12ª, Tecnos, 2018

Villán Durán, Carlos y Faleh Pérez, Carmelo, **Manual de Derecho internacional de los Derechos Humanos**, 1ª, Ubijus, 2016

López Castillo, Antonio (Dir), **La Carta de Derechos Fundamentales de la Unión Europea: diez años de jurisprudencia**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2019

Gimeno Sendra, Vicente; Torres del Moral, Antonio; Morenilla Allard, Pablo; Díaz Martínez, Manuel, **Los derechos fundamentales y su protección jurisdiccional**, 1ª, Edisofer, 2018

García Roca, Javier; Carmona Cuenca, Encarna (Editores)., **¿Hacia una globalización de los derechos : el impacto de las sentencias del Tribunal Europeo y de la Corte Interamericana**, 1ª, Cizur Menor (Navarra) : Aranzadi-Thomson Reuters, 2017

García Guerrero, José Luis y Martínez Alarcón, Mª Luz (Dir), **Constitucionalizando la Globalización**, 1ª (2 vol.), Tirant lo Blanch, 2019

Villegas Delgado, César, **Bioseguridad, bioterrorismo y derechos humanos en Derecho Internacional contemporáneo.**, 1ª, Tirant lo Blanch, 2020

Becerril Atienza, Belén y Maíllo González-Orús, Jerónimo (Coord.), y Beneyto Pérez, José María (Dir), **Tratado de derecho y política de la Unión Europea. Tomo X. Las relaciones de la Unión Europea con áreas regionales y terceros estados**, 1ª, Aranzadi, 2020

Ríos, Xulio, **La globalización china : la Franja y la Ruta**, 1ª, Popular, 2019

Osterhammel, Jürgen, **Breve historia de la globalización : del 1500 a nuestros días**, 1ª, Siglo XXI, 2019

Stiglitz, Joseph E, **El Malestar en la globalización revisitado**, 12ª, Taurus, 2018

Rojo Salgado, Argimiro, **Europa, de novo na encrucillada**, única, Revista: Tempo exterior Vol. XVIII(I), n.35, 2017

Rojo Salgado, Argimiro, **Por un gobierno mundial : necesidad de llevar la política al escenario global**, única, Revista: Claves de razón práctica n.249, 2016

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito: Dereito administrativo I**

Materia	Dereito: Dereito administrativo I			
Código	P04G092V01106			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Miño López, Antonio Manuel			
Profesorado	Miño López, Antonio Manuel			
Correo-e	anlopez@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento teórico e práctico do funcionamento da contratación pública en España e na Unión Europea. Os alumnos deberán adquirir competencias mínimas sobre contratos públicos con vistas ao seu desenvolvemento como persoal dunha Administración ou de empresas que participen en procedementos de contratación pública			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Recoñecer os distintos tipos de entes do sector público, en particular, as Administracións Públicas.	CB1	CG1	CE5	CT1
2. Recoñecer as distintas actividades que desenvolve o sector público, en particular, as Administracións Públicas.	CB2	CG2	CE9	CT2
3. Identificar as institucións esenciais do Dereito Administrativo.	CB3	CG3		CT4
4. Describir as fontes do ordenamento xurídico- administrativo español.	CB4	CG5		CT5
5. Integrar o Dereito administrativo nacional co Dereito internacional e o Dereito da Unión Europea.	CB5	CG6		
6. Aplicar as normas do procedemento administrativo.				
7. Identificar e resolver problemas reais ou ficticios en relación co réxime xurídico-administrativo das Administracións públicas, argumentando xuridicamente.				
8. Utilizar as bases de datos especializadas en materia de Dereito Administrativo, obtendo información útil para acódelas especialistas neste ámbito.				

Contidos	
Tema	
Tema 1- O Ordenamento xurídico. O Dereito Administrativo e a Administración. Concepto e caracteres.	1. Introducción ao dereito. 2. O ordenamento xurídico 3. O Dereito administrativo determinado polo concepto de Administración pública. 4. Caracteres do Dereito administrativo
Tema 2- As Fontes do Dereito Administrativo, en particular o Regulamento.	1. A Constitución como fonte do Dereito administrativo. 2. Dereito administrativo e normas con forza de lei. a. A Lei formal e os seus tipos. *b. Os Decretos Leis. *c. A lexislación delegada: exercicio e controis da delegación lexislativa. 3. O Estado autonómico e o sistema de fontes do Dereito administrativo. a. Os Estatutos de Autonomía. *b. As relacións entre as Leis estatais e as autonómicas. *c. As Leis básicas. 4. O regulamento a. Concepto *b. Xustificación da potestade regulamentaria *c. Distinción entre os regulamentos e os actos administrativos d. A *inderogabilidade singular dos regulamentos e. As relacións entre a lei e o regulamento *f. Clases de regulamentos *g. Límites formais e materiais que condicionan a validez dos regulamentos *h. Os regulamentos ilegais. Técnicas de control da legalidade dos regulamentos
Tema 3- Os suxeitos: As Administracións públicas e a súa organización. O administrado	0. O sector público 1. As Administracións públicas a. Personalidade xurídica da Administración *b. A diversidade de Administracións públicas *c. A capacidade das persoas xurídicas públicas d. Os órganos administrativos. A competencia e. A organización das Administracións territoriais españolas *f. A organización das Administracións institucionais e entes corporativos 2. O administrado a. Relacións de supremacía ou *suxección xeral e especial *b. A capacidade de obrar e as súas circunstancias *modificativas *c. As situacións xurídicas subxectivas
Tema 4- Fundamentos da actividade administrativa: o principio de legalidade da Administración	1. Contido do principio de legalidade 2. Concepto de potestade 3. As técnicas de atribución de potestades á Administración 4. Clases de potestades administrativas 5. En especial, a potestade *discrecional e a súa distinción respecto dos conceptos xurídicos indeterminados 6. Técnicas de control da *discrecionalidade.
Tema 5- Os actos administrativos: clases, elementos, eficacia, validez. O silencio administrativo	1. Concepto de acto administrativo 2. Elementos dos actos administrativos 3. Clases de actos administrativos: relevancia dos diferentes criterios 4. A eficacia dos actos administrativos a. Concepto *b. A eficacia inmediata *c. Excepcións á eficacia inmediata: *i. Eficacia demorada; notificación e publicación dos actos administrativos *ii. Eficacia anticipada 5. Teoría da invalidez: graos de invalidez dos actos administrativos a. A *anulabilidade dos actos administrativos *b. Nulidade absoluta ou de pleno dereito *c. Irregularidades non *invalidantes 6. O problema da inactividade da Administración a. O deber de resolver e notificar. Prazos *b. Efectos do silencio administrativo *c. Procedementos iniciados a solicitude do interesado d. Procedementos iniciados de oficio. Caducidade e. Natureza xurídica do silencio administrativo: ficción legal ou acto presunto. A eficacia dos actos presuntos *f. Os prazos para recorrer o silencio administrativo

Tema 6- O procedemento administrativo	1. Obxecto. 2. Suxeitos. 3. Trámites.
Tema 7- Os recursos administrativos	1. Concepto e características dos recursos administrativos. Procedementos alternativos de impugnación ou reclamación 2. Clases de recursos administrativos a) Recursos comúns: alzada e reposición *b) Recurso extraordinario: revisión *c) Recursos especiais 3. A revogación dos actos administrativos a) Revogación por motivos de legalidade: a revisión de actos nulos e *anulables. *b) Revogación por motivos de oportunidade 4. A rectificación de erros materiais, de feito ou *aritméticos. 6. A suspensión da eficacia dos actos administrativos en caso de recurso administrativo ou de revisión de oficio
Tema 8- Coacción administrativa. En particular, a execución dos actos administrativos	1. A execución forzosa dos actos administrativos a. Os orzamentos da execución. *b. Principios do procedemento de execución *c. Medios de execución forzosa 2. A coacción directa 3. A vía de feito
Tema 9- A xurisdición contencioso-administrativa	Aspectos xerais.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	64	94
Resolución de problemas de forma autónoma	30	24	54
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición teórica dos contidos do programa
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de casos prácticos

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
	O alumnado tanto da modalidade presencial como *semipresencial poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Lección maxistral	O alumnado tanto da modalidade presencial como *semipresencial poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado tanto da modalidade presencial como *semipresencial poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Lección maxistral	Lección maxistral impartida *telepáticamente	10	CB1	CG2	CT1	
			CB2	CG6	CT4	
			CB3			
			CB4			
			CB5			
(*)	--	0				

Resolución de problemas de forma autónoma	Casos prácticos	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE5 CE9	CT1 CT2 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas obxectivas	60				

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota acadada na avaliación continua terá un peso do 40% na cualificación global. A cualificación obtida no exame final terá un peso específico do 60% na nota global. Para poder presentarse ao exame final e respectar a nota de avaliación continua será imprescindible que: (1) o estudante teña realizado todas as probas de avaliación continua; e (2) acadar a superación das probas nas que consta a avaliación continua. Se non se cumpren ambos os requisitos, o alumno deberá realizar a proba final na modalidade que se indica ao final deste apartado. Para que a nota da avaliación continua se sume á do exame final, será necesario que o alumno acade a superación deste último. O alumnado que non supere a avaliación continua poderá presentarse ao exame final pero deberá superar unha parte específica na que se avaliarán as competencias traballadas na avaliación continua que non superaron.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Juan Alfonso Santamaría Pastor, **Principios de Derecho Administrativo**,

José Ramón Chaves, **Derecho Administrativo Mínimo**,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do Grao en Dirección e Xestión Pública, comparten un mesmo plano de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º) axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias baseado na avaliación continua

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea				
Materia	Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea			
Código	P04G092V01107			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cancela Outeda, Celso			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso			
Correo-e	ccancela@uvigo.gal			
Web	http://csc.uvigo.es/profesorado/celso-cancela-outeda/			
Descrición xeral	A Unión Europea condiciona eidos importantes das nosas vidas como cidadáns, así como a actuación e funcionamento das institucións político-administrativas (parlamentos, gobernos, administracións públicas....) e de actores políticos (partidos políticos, sindicatos...).			
	Tendo en conta esta realidade, o estudante do Grao en Dirección e Xestión Pública debe dispor dun conxunto de conceptos e nocións básicas que lle permitan comprender o proceso de integración europea e o funcionamento das institucións da Unión Europea e as políticas comúns.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas
CE3	Identificar os fundamentos da política comparada nun contexto de globalización
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE12	Analizar a política internacional e/ou a estrutura e o funcionamento da Unión Europea
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar os elementos conceptuais básicos sobre os que se fundamenta a integración europea e a Unión Europea	CB1 CB2	CG1 CG5	CE2 CE3 CE5	CT2

Recoñecer o significado, os contidos e diversas teorizacións sobre a Unión Europea	CB4 CB5	CG1 CG2 CG3	CE5 CE6 CE12	CT2 CT5
Coñecer os aspectos elementais da organización da Unión Europea.	CB2 CB3	CG2 CG5	CE5 CE12	CT5
Interpretar a realidade política cotiá dende unha perspectiva multinivel (local, rexional, estatal, supraestatal e global)	CB3 CB4	CG1 CG5	CE3 CE5 CE6	CT5
Recoñecer as implicacións do funcionamento da Unión Europea a través do exame das súas políticas públicas	CB3 CB5	CG2 CG4	CE2 CE5	CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. Aproximación á actual Unión Europea	1.1 Datos básicos sobre a UE 1.2 Panorámica comparativa
2. Historia política da integración europea	2.1 Principais fases históricas do proceso de integración (1950-2022) 2.2 A UE no século XXI: perspectivas e desafíos
3. A Unión Europea: conceptos e teorías	3.1 Teorías sobre a integración europea 3.2 Que é a UE? Enfoques teóricos 3.3 A UE como organización internacional 3.4 A UE como sistema político. 3.5 A UE como sistema de gobernanza. 3.6 Teorías e políticas públicas
4. Institucións e órganos da Unión Europea	4.1 Institucións 4.1.1 Consello Europeo. 4.1.2 Consello da Unión Europea 4.1.3 Comisión Europea 4.1.4 Parlamento Europeo 4.1.5 Tribunal de Xustiza 4.1.6 Banco Central Europeo 4.1.7 Outras institucións: Tribunal de Contas 4.2 Órganos da UE. 4.3 As axencias da UE 4.4 A función pública europea
5. O proceso político e políticas públicas na Unión Europea	5.1 Como se decide na UE? Modos e características 5.2 Procedemento lexislativo ordinario: interaccións institucionais 5.3 Actores clave e dinámicas informais. 5.4 Implementación de políticas públicas e feedback
6. As normas da Unión Europea	6.1 Clases de normas europeas: Dereito orixinario e derivado. 6.2 Tipos de normas derivadas: regulamentos, directivas e decisións. 6.3 A xurisprudencia do Tribunal de Xustiza. 6.4 Outros tipos: tratados internacionais e principios xerais do Dereito. 6.5 A relación entre o Dereito europeo e o estatal: efecto directo e primacía. 6.6 A aplicación das normas europeas (referencia)
7. Aproximación ás políticas públicas da Unión Europea	7.1 Introducción xeral 7.2 Orixes e evolución histórica 7.3 Tipos de políticas públicas europeas 7.4 Políticas europeas e sistemas políticos estatais: a europeización.
8. Políticas públicas: regulación, estabilización e redistribución	8.1 Mercado interior: política regulatoria e política de competencia 8.2 Política comercial 8.3 Política monetaria 8.4 Política fiscal 8.5 Política agrícola 8.6 Política rexional e de cohesión 8.7 Política social e de emprego 8.8 Política pesqueira 8.9 Política medioambiental 8.10 Xustiza e asuntos de interior (asilo, inmigración, control de fronteiras e cooperación policial e xudicial) 8.11 A Unión Europea como actor global: política exterior e de seguridade europea 8.12 Outras políticas (referencia)
9. O orzamento europeo	9.1 Evolución histórica 9.2 Ingresos e gastos 9.3 Marco financeiro plurianual 9.4 Procedemento orzamentario anual

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	40	65
Seminario	9	20	29
Debate	9	12	21
Exame de preguntas obxectivas	1	15	16
Autoavaliación	2	10	12
Debate	1	2	3
Traballo	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos básicos da materia obxecto de estudo
Seminario	Sesións presenciais e utilización foro de dúbidas e atención tutorial. Actividade docente encamiñada a desenvolver un tema específico para afondar ou complementar os contidos da materia.
Debate	Proposición dun tema relacionado coa materia e exposición de argumentos e ideas, en grupo ou individualmente,

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Debate	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Autoavaliación	O alumnado tanto da modalidade presencial como semipresencial poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas obxectivas	Realización de proba sobre as principais partes da materia.	40	CB1 CB3 CB5	CG1 CG2 CG5	CE6	CT4 CT5
Autoavaliación	Elaboración de probas test sobre os temas recollidos na guía docente.	30	CB3 CB5	CG1 CG2	CE6 CE12	CT4 CT5
Debate	Exposición de argumentos e ideas sobre as bases teórica da materia.	10	CB1 CB3 CB4	CG5	CE2 CE6	CT2 CT5
Traballo	Elaboración dunha tarefa ou encargo conforme ás pautas facilitadas polo docente.	20	CB1 CB3 CB4 CB5	CG5	CE5 CE12	CT2 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a aplicación dos criterios de avaliación será requisito indispensable a obtención de alomenos 0,5% en cada un dos apartados.

Na convocatoria extraordinaria (ou segunda oportunidade xuño-xullo), os criterios de avaliación aplicables serán serán adaptados ás condicións específicas desta convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Bibliografía Complementaria
HIX, SIMON-Bjørn Høyland, Sistema político de la Unión Europea , 3ª, McGrawHill, 2011

Ramona Coman, Amandine Crespy, Vivien A. Schmidt, **Governance and Politics in the Post-Crisis European Union**, Cambridge University Press, 2020

Mangas Martín, A. Liñán Noguerras, D., **Instituciones Y Derecho De La Union Europea**, 10ª, Tecnos, 2020

Calvo Hornero, A., **Fundamentos de la Unión Europea**, Ramón Areces, 2019

CORDAL, C y PARDELLAS, X., **Política e economía da Unión Europea**, 1, Serv. Pub UVigo, 2016

Escobar Hernández, C, **Instituciones de la Unión Europea**, 1, Tirant lo Blanch, 2012

Ramiro, D.-Martín de la Guardia, M.- Perez, G., **The European Union and its Political Leaders**, 1, Springer, 2022

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105

Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Socioloxía: Socioloxía xeral				
Materia	Socioloxía: Socioloxía xeral			
Código	P04G092V01108			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Torres Outón, Sara María			
Profesorado	Lage Picos, Jesús Adolfo Pérez Freire, Silvia Torres Outón, Sara María			
Correo-e	saratorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta materia perséguese non só formar senón sensibilizar ao alumnado en cuestións básicas do saber sociolóxico. Calquera profesional que preste servizos a través da administración pública ou entidades privadas, debe comprender e poder analizar como as estruturas e relacións interferen na vida cotiá grupos e persoas, e organizacións. A realidade social ha de entenderse sabendo que o comportamento humano e os procesos sociais responden a normas de comportamento socialmente compartidas e valores culturais predominantes. Aplicaranse os coñecementos (conceptos, teorías, etc.) a situacións ou problemas reais actuais, polo que nesta materia terán cabida noticias, debates e cuestións sobre temas de actualidade.			

Competencias

Código				
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo			
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo			
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética			
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado			
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía			
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo			
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima			
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares			
CG5	Razonar criticamente			
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica			
CE4	Analizar o comportamento dos actores e procesos políticos e sociais e aplicar as técnicas de comunicación política			
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía			
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.			
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria			
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira			
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma			
CT6	Adaptarse a novas situacións			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Identificar a influencia da sociedade na vida cotiá	CB1	CG1	CE4	CT1
	CB2	CG2	CE5	CT2
	CB3	CG3	CE15	CT5
	CB4	CG5		CT6
	CB5	CG6		

2. Identificar as principais perspectivas teóricas e prácticas dende as que se afronta a análise social.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT5 CT6
3. Recoñecer os principais conceptos relacionados coa desigualdade social e as principais institucións que dan lugar aos sistemas de estratificación social.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
4. Analizar as características fundamentais das desigualdades sociais.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
5. Aplicar os distintos procedementos e indicadores empregados na comparación dos sistemas de estratificación social.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
6. Avaliar as consecuencias das desigualdades sociais.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
7. Comparar os distintos tipos de organizacións.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
8. Ilustrar as distintas formas de toma de decisións, distribución de poder e participación nas organizacións.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
9. Avaliar o impacto da globalización e as tecnoloxías da comunicación nas organizacións.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6

Contidos

Tema

1. Introducción á Socioloxía:	1.1. Individuo e sociedade. 1.2. Socialización e cultura. 1.3. O debate das perspectivas teóricas.
2. Estrutura social, desigualdades e estratificación social:	2.1. As consecuencias das desigualdades sociais nas sociedades contemporáneas.
3. Socioloxía das organizacións:	3.1. Grupos, organizacións e sociedade rede. 3.2. Cultura e modelos organizativos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	65	98
Resolución de problemas de forma autónoma	10	30	40
Traballo tutelado	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.

Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado recibirá indicacións nas clases e en MOOVI sobre a materia obxecto de estudo, así como recomendacións sobre documentación de interese (lectura e/ou audiovisuais) que responda á material complementario ofrecido polo profesorado ou en resposta ás demandas formuladas (isto é, pode ser individual ou do colectivo de estudantes)
Traballo tutelado	O alumnado recibe indicacións sobre o desenvolvemento da proba e atención persoalizada para resolver dúbidas e guiar o traballo.
Resolución de problemas de forma autónoma	Asesoramento e atención tras a realización da lección maxistral, tanto sobre indicacións da tarefa como asistencia durante o seu desenvolvemento

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas de forma autónoma	Participación na aula. Ideonidade da intervención (claridade na exposición, argumentación, comunicación oral)	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG5	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2
Traballo tutelado	Ideonidade da proposta, claridade na exposición, argumentación, redacción. Adecuación ás condicións do traballo.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE4 CE5 CE15	CT1 CT2 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas tipo test de elección múltiples e preguntas curtas sobre contidos teóricos e de aplicación do coñecemento.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5	CE15	CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA E NON CONTINUA

A priori enténdese que todo o estudiantado segue a avaliación continua cuxo compromiso adquirese coa participación nas actividades de avaliación.

O estudiantado que siga a avaliación NON continua, deberá examinarse dunha proba final na que sexa posible medir todas as competencias, por iso a proba será diferente. É preciso contactar co profesorado para realizar o exame de avaliación NON continua 20 días antes da data oficial de exame para indicar, si fose o caso, os materiais que necesitará para a realización do exame.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Durante o mesmo curso académico, manteranse as notas das probas superadas na primeira convocatoria (ordinaria) para a segunda convocatoria (extraordinaria)

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Macionis, J., **Sociología**, 4ª ed., Pearson, 2011

Bibliografía Complementaria

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Conceptos esenciales de sociología**, 1ª ed, Alianza Editorial, 2015

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Sociología**, 7ªed, Alianza, 2014

Requena, M.; Salazar, L. y Radl J., **Estratificación social**, 1ª ed, McGraw-Hill, 2013

Giddens, A., **Sociology**, 1ª ed, Cambridge : Polity Press, 1989

Macionis, J. & Plumer, K., **Sociology**, 5ª ed, Pearson, 2012

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Políticas públicas				
Materia	Ciencia política: Políticas públicas			
Código	P04G092V01109			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Mahou Lago, Xosé María			
Profesorado	Canoura Leira, Victoria Mahou Lago, Xosé María			
Correo-e	xmahou@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo xeral desta materia é achegarlle ao alumnado os conceptos básicos e a metodoloxía de elaboración, execución e avaliación das políticas públicas coa intención de que, por unha banda, afonde na lóxica do proceso político-administrativo no seu conxunto e, por outra, se familiarice coas ferramentas que a ciencia política pon á disposición dos profesionais para aumentar a eficacia do proceso de elaboración e realización de programas públicos. En definitiva, ao final do curso, o alumnado poderá: ☐ Definir e documentar ordenadamente as diferentes definicións que nun momento dado se poidan establecer sobre un problema público. ☐ Identificar o público obxectivo dun programa e o público interesado dunha iniciativa pública. ☐ Recoñecer e valorar as solucións alternativas a un problema. ☐ Valorar os produtos e resultados dunha actuación pública. ☐ Coñecer os diferentes tipos de avaliación e a súa aplicación a cada fase do proceso de políticas públicas.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CE1	Identificar as principais teorías e enfoques da Ciencia Política, da Administración e Xestión Pública
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE11	Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias		
Argumentar ideas clave sobre o proceso de políticas públicas.	CB1	CE1	CT2
	CB3	CE5	
	CB4	CE11	

Expoñer ideas e solucións aos problemas que as administracións públicas deben abordar.	CB2 CB4	CE5 CE11	CT2 CT3
Valorar a aprendizaxe continua.	CB5		CT5
Emitir xuízos fundamentados no coñecemento acumulado sobre políticas públicas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4	CE1 CE11 CT6
Recompilar e interpretar datos relevantes sobre problemas políticos.		CG1	CT1 CT3 CT6
Resolver posibles situacións de conflito.		CG2	CE11 CT6
Recoñecer o papel das administracións públicas no proceso das políticas públicas e aplicar o método de análise.		CE5 CE11	
Manifestar compromiso pola perspectiva de xénero.	CB1 CB3 CB4		CT1
Amosar empatía co traballo en equipo.		CG2 CG3	CT2 CT6
Manifestar compromiso co servizo público e ética profesional.	CB2	CG4	CT1 CT3

Contidos

Tema	
Tema 1. As políticas públicas	1.1. As políticas públicas no seu contexto. O estado de benestar e a reformulación do modelo weberiano. 1.2. Orixe e desenvolvemento dos estudos das políticas públicas. 1.3. Definición de política pública. Tipos de políticas públicas. 1.4. Fases das políticas públicas.
Tema 2. Os actores do proceso de políticas públicas	2.1. Definición de actor. Recursos, obxectivos e roles. 2.2. As políticas como interacción entre actores: pluralismo, corporativismo e redes.
Tema 3. Definición do problema	3.1. A axenda política: a conversión do problema social en asunto político 3.2. A construción do problema "político"
Tema 4. Deseño e formulación das políticas públicas. A toma de decisión	4.1. A toma de decisión: os modelos racional e incremental. 4.2. Alternativas de acción: a análise prospectiva e a fixación dos obxectivos e medidas.
Tema 5. Implementación das políticas públicas	5.1. Definición de implementación. 5.2. Evolución dos estudos de implementación. Os modelos "top-down" e "bottom-up".
Tema 6. A avaliación das políticas públicas	6.1. Definición e obxectivos da avaliación. 6.2. Tipos de avaliación e utilidades

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	50	77
Resolución de problemas	24	44	68
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Debate	3	0	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	□ Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado. □ Aprendizaxe colaborativa: enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal o estudiantado é responsable da súa aprendizaxe e da dos seus compañeiros nunha estratexia de responsabilidade compartida para atinxir metas e incentivos de grupo. É tanto un método, que se utilizará entre outros, como un enfoque global do ensino, unha filosofía
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, o uso de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Probas	Descrición
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE5 CE11 CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Exame tipo test. 20 preguntas pechadas -con diferentes alternativas de resposta- O valor de cada pregunta é de 0,1 puntos. Por cada 3 preguntas mal contestadas restarase 1 pregunta ben. Atención: -Para sumar o valor do test e do exercicio, o alumnado deberá obter como mínimo no test 0,75 puntos e no exercicio 0,5 puntos. -Para sumar o valor do test e do exercicio ao valor das prácticas, o alumnado deberá obter no exame final un mínimo de 1,25 puntos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE5 CE11
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...	10		CE1 CE5 CE11 CT1 CT2 CT3 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exercicio con dúas preguntas a partir da lectura dun texto. Atención: -Para sumar o valor do test e do exercicio, o alumnado deberá obter como mínimo no test 0,75 puntos e no exercicio 0,5 puntos. -Para sumar o valor do test e do exercicio ao valor das prácticas, o alumnado deberá obter no exame final un mínimo de 1,25 puntos.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CE1 CE5 CE11

Outros comentarios sobre a Avaliación

As/os estudantes que **non cumpran os requisitos da avaliación continua** deberán presentarse ao exame final que constará de **4 preguntas tipo tema** e a realización de **2 prácticas**.

Na **segunda convocatoria** (convocatoria extraordinaria) cabe dous supostos:

1. Manterase a nota daquelas **actividades de avaliación continua superadas** pola/o estudante e realizará un exame de **3 preguntastipo tema** e **2 prácticas**.
2. O alumnado que non teña presentado **ningunha actividade de avaliación continua** (ou non chegara ao aprobado) débese presentar ao exame que constará de **4 preguntas tipo tema** e a realización de **2 prácticas**.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aguilar Villanueva, L.F. (ed.), **La hechura de las políticas**, Miguel Angel Porrúa, 2000

Kingdon, J. W., **Agendas, Alternatives and Public Policies**, Scott, Foresman and Compay, 1984

Moran, Michel; Rein, Martin; Goodin, Robert, **The Oxford Handbook of Public Policy**, Oxford University Press, 2008

Pérez Sánchez, Margarita (ed.), **Análisis de políticas públicas**, Universidad de Granada, 2005

Peters, Guy; Pierre, Jon, **Handbook of public policy**, Sage, 2006

Scharpf, F. W., **Games Real Actors Play**, Westview Press, 1997

Bibliografía Complementaria

Aguilar Villanueva, L.F. (ed.), **La implementación de las Políticas Públicas**, Miguel Angel Porrúa, 1993

Bañon, Rafael; Carrillo, Ernesto, **La nueva Administración Pública**, Alianza Editorial, 1997

Meny, Yves; Thoenig, Jean-Claude, **Las políticas públicas**, Ariel, 1992

Subirats, Joan; Knoepfel, Perter; Larrue, Corinne; Varone, Frédéric, **Análisis y gestión de políticas públicas**, Ariel, 2008

Subirats, Joan, **Análisis de políticas públicas y eficacia de la Administración**, MAP, 1989

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

Ciencia política: Sistema político español/P04G092V01104

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Ciencia política: Gobiernos autonómicos/P04G092V01110

Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P04G092V01107

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Ciencia política: Gobiernos autonómicos				
Materia	Ciencia política: Gobiernos autonómicos			
Código	P04G092V01110			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	López Mira, Álvaro Xosé			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino López Mira, Álvaro Xosé			
Correo-e	almira@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Non resulta posible entender os modelos políticos estatais do século XXI sen referirse aos maiores ou menores niveis de descentralización política que os mesmos teñen. O Estado moderno naceu vertebrado na centralización do poder contra a disgregación do mesmo propio da poliarquía medieval e ao que os ilustrados tacharon de absolutamente irracional e fonte de escurantismo e inxustiza. Como tantos arquetipos xacobinos tivo un percorrido práctico limitado, case sempre freado, en maior ou menor medida, polos múltiples poderes locais e é que resulta moi difícil poñerlle couto ao enorme e rico pluralismo que caracteriza aos distintos modos de convivencia en sociedade que temos os seres humanos. Sexa como sexa esas tensións foron -en moitos casos- persistentes na maior parte das organizacións política estatais, caracterizando unha das liñas de fractura social que singulariza Rokkan. Mesmo en pouco máis de dous séculos o símbolo de modernidade que representaba a centralización, tornouse no contrario, en obxecto de crítica por falta dela. O Estado español non só non é unha excepción á pauta que sinalamos senón que o cleavage centro-periferia parece constituír a cerna da súa existencia social e política ao longo da súa historia e, como elemento idiosincrático que é, a súa vitalidade non diminuíu co transcurso do tempo nin polo combate persistente e mesmo violento dos distintos réximes políticos experimentados; pola contra, na nosa contemporaneidade segue sendo foco de permanente conflito e definidor das axendas de toda índole (políticas, sociais, mediáticas, económicas). O estudo da materia Gobiernos autonómicos pretende abordar a complexidade deste fenómeno centrándose no modelo institucionalizado en 1978, aínda que cómpre sinalar que a súa evolución durante os últimos corenta anos levou consigo non poucas mutacións no mesmo e, como sinalamos, é tema latente no permanente intento de busca de solucións á problemática vertebración territorial española, caracterizada polas pulsións emotivas máis que pola racionalidade organizativa. Pódese apreciar, en conclusión, que o tema será difícil de interpretar máis, precisamente por iso, constituirá un reto para a Ciencia da Política que pretendemos implementar desde as nosas aulas. Materia do programa English Friendly. Os/as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE2	Recoñecer a estrutura e o funcionamento dos sistemas políticos e das institucións políticas

CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar os elementos básicos do modelo político-territorial español	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3	CE2 CE5	CT5
Describir os trazos esenciais da historia política, institucións e actores políticos do Estado Autonómico, con especial atención á Comunidade Autónoma de Galicia	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3	CE2 CE5	CT5
Reproducir os distintos aspectos dos contidos incluídos na materia	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CE2 CE5	CT5
Interpretar, con certas doses de pensamento crítico, o funcionamento real do modelo autonómico	CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE2 CE5	CT1 CT3 CT5 CT6
Comprometerse, con vocación de servizo público, cos valores propios dunha sociedade cunha cultura política democrática	CB3	CG2 CG3 CG4	CE5	CT1 CT2 CT3 CT6

Contidos

Tema	
1. Centralización e descentralización na historia política española	1. Centralización e descentralización na historia política española
2. O Estado autonómico de 1978 e a súa evolución ao longo de catro décadas	2. O Estado autonómico de 1978 e a súa evolución ao longo de catro décadas
3. Os Estatutos de Autonomía e as súas modificacións	3. Os Estatutos de Autonomía e as súas modificacións
4. Os sistemas políticos das Comunidades Autónomas	4. Os sistemas políticos das Comunidades Autónomas
5. O sistema político galego: historia, institucións, actores e procesos	5. O sistema político galego: historia, institucións, actores e procesos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	12	67	79
Lección maxistral	33	33	66
Exame de preguntas de desenvolvemento	0	2	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	2	2
Observación sistemática	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
-------------------	---

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Probas	Descrición
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG5	CE2 CE5	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE2 CE5	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5	CE2 CE5	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame de preguntas de desenvolvemento poderá optar por modalidade escrita ou modalidade oral.

Os criterios de avaliación serán idénticos para as dúas probas/convocatorias do curso.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Álvaro Xosé López Mira, **Sistema político español**, Andavira, 2020

Joan Subirats/ Raquel Gallego (coords.), **Veinte años de autonomías en España. Leyes, políticas públicas, instituciones y opinión pública**, CIS, 2002

Jaime Ferri (Dir.), **Política y gobierno en el Estado autonómico**, INAP/Tirant lo blanch, 2013

Bibliografía Complementaria

Argimiro Rojo Salgado, **O Galeguismo a través dos seus textos e documentos políticos**, Coordenadas, 1989

Eliseo Aja, **El estado autonómico: federalismo y hechos diferenciales**, Alianza, 2003

Justo G. Beramendi, José Álvarez Junco, Ferrán Requejo Coll, **El nombre de la cosadebate sobre el término**, Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, 2005

Eliseo Aja, **Estado autonómico y reforma federal**, Alianza, 2014

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P04G092V01107

Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105

Ciencia política: Sistema político español/P04G092V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo II				
Materia	Dereito administrativo II			
Código	P04G092V01201			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Miño López, Antonio Manuel			
Profesorado	Miño López, Antonio Manuel			
Correo-e	anlopez@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia preténdese continuar co traballo iniciado en Dereito administrativo I e profundar en diversas institucións desta disciplina, entre outras a responsabilidade patrimonial, a potestade sancionadora ou a expropiación forzosa. O obxectivo é abordar o estudo destas materias desde un punto de vista teórico-práctico para chegar a un coñecemento real das mesmas.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CG7	Liderar e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo
CG8	Ter iniciativa e espírito emprendedor
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Coñecer o réxime xurídico de: expropiación forzosa, bens demaniais e patrimoniais, prestación de servizos públicos, actividade de fomento e a actividade de policía que desenvolve o sector público	CB1	CG1	CE5	CT2
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo. Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética. Habilidade para a resolución independente de problemas en relación con información cualitativa e cuantitativa	CB2	CG3	CE9	CT5
	CB3	CG4		CT6
	CB4	CG5		
	CB5	CG6		
		CG7		
		CG8		

Contidos

Tema

Tema 2: A potestade sancionadora das Administracións Públicas.	Tema 2: A potestade sancionadora das Administracións Públicas. 1.- Evolución basees constitucionais. 2.- A ordenación legal da potestade sancionadora. 3.- As infraccións administrativas. Principios rectores da actividade sancionadora da administración. 4.- As sancións e outras consecuencias xurídicas. 5.- Os procedementos sancionadores.
Tema 1: A responsabilidade patrimonial das Administracións Públicas	Tema 1: A responsabilidade patrimonial das Administracións Públicas 1.- El sistema de responsabilidade das Administracións Públicas. 2.- Requisitos da responsabilidade administrativa. 3.- Procedementos de esixencia de responsabilidade administrativa. 4.- O aseguramiento da responsabilidade administrativa. 5.- O enriquecemento inxusto da Administración Pública.
Tema 3: A expropiación forzosa	Tema 3: A expropiación forzosa 1.- Introducción. 2.- A potestade expropiatoria. A) Natureza. En especial, a expropiación legislativa. As expropiaciones xudiciais. A xustificación do poder de expropiar. B.- Os suxeitos. C.- Obxecto. 3.- O exercicio da potestade expropiatoria. A.- O procedemento expropiatorio como garantía esencial do expropiado. B.- A declaración de necesidade de ocupación. C. A determinación da indemnización expropiatoria.
Tema 4: A actividade de policía administrativa.	Tema 4: A actividade de policía administrativa. 1.- Principios informadores da actividade de policía. 2.- As principais medidas de policía administrativa. A) Técnicas de información: deberes de identificación, documentales e de comunicación. B) Técnica de condicionamento: as comprobacións as autorizacións e as comunicacións previas ao exercicio da actividade. C) Técnicas ablativas: limitacións e privacións; creación de obrigacións e deber.
Tema 5: A actividade de prestación do servizo público	Tema 5: A actividade de prestación do servizo público. 1.- Concepto de servizo público. 2.- Modos de xestión dos servizos públicos.
Tema 6: A actividade de fomento	Tema 6: A actividade de fomento 1.- Concepto de actividade de fomento ol promocional. 2.- Principais medidas de fomento. 3.- A subvención.
Tema 7: Os bens públicos	Tema 7: Os bens públicos 1.- Clasificación dos Bens Públicos. 2.- A adquisición dos Bens Públicos. 3.- Protección e defensa dos bens Públicos. 4.- O Dominio Público. 5.- Os Bens Comunales. 6.- Os Bens Patrimoniales.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	24	39	63
Lección maxistral	32	54	86
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Nos Seminarios resolveremos en grupos casos prácticos relacionados cos temas en que se divide a materia, aprendendo a través da práctica e xestionando tamén ese traballo en grupo
Lección maxistral	Consiste nunha exposición polo profesorado dos distintos temas en que se divide a materia. As clases deberán ser participativas e o alumnado deberá responder ás distintas preguntas que se lles expoña polo profesorado e participar de maneira activa na aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado tanto da modalidade presencial como semipresencial poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. O mesmo para os Seminarios
Seminario	Nos Seminarios estarase a disposición do alumnado para resolver as dúbidas e servir de apoio e acompañamento para a realización dos exercicios prácticos

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	A través das notas obtidas na resolución de casos prácticos que se fagan nos Seminarios avaliarase ao alumnado na avaliación continua que supoñerá un 40% da nota final. En caso de non optar pola avaliación continua ou non superala, a nota final será a do Exame que se indica a continuación	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG4 CG5 CG6 CG7 CG8 CE5 CE9 CT2 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	EXAME FINAL: Realización dunha proba obxectiva usando calquera dos formatos existentes, solos ou en combinación con outros (resposta curta, nalgúns casos de desenvolvemento máis longo teórico e prácticas, tipo test, etc.) que demostren o coñecemento teórico-práctico da materia. Suporá o 60% de nota pero para poder facer media coa de avaliación continua, é necesario que o alumnado aprobe devandito exame cun 5 sobre 10. No caso de que non se saque un 5, a nota será a do exame.	60	CB1 CB2 CB3 CB5	CG1 CG5 CG6 CE5 CE9 CT2 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota acadada na avaliación continua terá un peso do 40% na cualificación global. A cualificación obtida no exame final terá un peso específico do 60% na nota global. Para poder presentarse ao exame final e respectar a nota de avaliación continua será imprescindible que: (1) o estudante teña realizado todas as probas de avaliación continua; e (2) acadar a superación das probas nas que consta a avaliación continua. Se non se cumpren ambos os requisitos, o alumno deberá realizar a proba final na modalidade que se indica ao final deste apartado. Para que a nota da avaliación continua se sume á do exame final, será necesario que o alumno acade a superación deste último. O alumnado que non supere a avaliación continua poderá presentarse ao exame final pero deberá superar unha parte específica na que se avaliarán as competencias traballadas na avaliación continua que non superaron.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Eduardo Gamero y Severiano Fernández, **Manual básico de derecho administrativo**, última, Tecnos,

Bibliografía Complementaria

García de Enterría, E., T-R. Fernández Rodríguez, **Curso de Derecho Administrativo, Vol II**, última, Civitas,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito administrativo I/P04G092V01106

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Estatística administrativa				
Materia	Estatística administrativa			
Código	P04G092V01202			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Vidal Puga, Juan José			
Profesorado	Vidal Puga, Juan José			
Correo-e	vidalpuga@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Nesta materia trátase de dar a coñecer ao alumnado as nocións básicas de estatística para a súa aplicación no contexto da xestión e da administración pública. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE12	Analizar a política internacional e/ou a estrutura e o funcionamento da Unión Europea
CE13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ao rematar a materia, o alumnado será capaz de:

1. Identificar os conceptos básicos da análise estatística: individuo, observación, caso, variable, valor, categoría, dato, poboación e mostra.
2. Describir a estrutura, organización, funcionamento e relación coa cidadanía dos sistemas estatísticos públicos a nivel local, estatal e europeo.
3. Atopar e analizar as distintas estatísticas públicas a partir das bases de datos da administración local, estatal e europea.
4. Reconocer e describir a relación entre as variables.
5. Ilustrar o comportamento de variables mediante representacións gráficas adecuadas.
6. Calcular e interpretar as principais medidas de posición, dispersión e forma.
7. Clasificar as variables según o tipo de valores que poden tomar e as operacións que se poden realizar con elas.
8. Ordenar, organizar e resumir datos mediante ferramentas informáticas.
9. Defender os seus argumentos mediante táboas, representacións gráficas e medidas de posición, dispersión, forma e relación.
10. Xuzgar, cuestionar e valorar de forma constructiva o traballo alleo.

CB1	CG1	CE5	CT2
CB2	CG2	CE12	CT3
CB3	CG4	CE13	CT4
CB4	CG5	CE14	CT5
CB5	CG6		CT6

Contidos

Tema	
Tema 1. Conceptos básicos da estatística	Poboación, mostra, tipos de variables. Táboas de frecuencias, representacións gráficas.
Tema 2. Medidas descritivas dunha variable	Parámetros, estatísticos, estimadores, principais medidas analíticas unidimensionais (posición, dispersión e forma).
Tema 3. Medidas de relación entre dúas variables	Táboas de dobre entrada. Representacións gráficas. Principais medidas de correlación e asociación. Series temporais.
Tema 4. Estatística pública	Organización da actividade estatística nas administracións locais, estatais e europeas. Lexislación. Acceso e utilización de bases de datos oficiais (EuroStat, INEBase, base de datos do IGE).
Tema 5: Introducción á informática aplicada á estatística	Introdución ao manexo de follas de cálculo con funcións estatísticas. Resolución de casos prácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	15	47	62
Foros de discusión	0	3	3
Prácticas de laboratorio	12	0	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	24	44	68
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación por parte do profesorado do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbidas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Foros de discusión	Aclaración de dúbidas e traballo colaborativo empregando os foros da plataforma de docencia virtual.
Prácticas de laboratorio	Explicación por parte do profesorado do uso das ferramentas informáticas aplicadas á estatística.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	As aportacións ao foro realizadas polo alumnado serán revisadas de forma personalizada. A comunicación co alumnado será a través dos foros para dúbidas xerais, e a mensaxería interna da plataforma de teledocencia para dúbidas particulares. Tamén poderá empregarse a titorización sincrónica mediante os despachos virtuais do profesorado.

Avaliación

Descrición	CualificaciónCompetencias Avaliadas
------------	-------------------------------------

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución problemas e exercicios individuais propostos nas clases teóricas e prácticas.	70	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6	CE5 CE12 CE13 CE14 CE14	CT2 CT3 CT4 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación, nos exames parciais e final, dos coñecementos teóricos tratados en clase.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6	CE5 CE12 CE13 CE14 CE14	CT2 CT3 CT4 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Proporanse varias actividades prácticas para realizar de forma autónoma ao longo do curso, ademais dunha última actividade práctica e un exame tipo test a realizar nas datas oficiais.

Existen dúas formas de superar a materia:

1. Evaluación continua realizando todas as actividades prácticas propostas (90% da cualificación final) e o exame final tipo test (10% da cualificación final).
2. Realización dunha única proba final, incluíndo un exame tipo test (50% da cualificación final) e varias actividades prácticas (50% da cualificación final).

Espérase do alumnado que siga a primeira opción (avaliación continua).

Con carácter excepcional, e sempre previa consulta co docente, poderá considerarse a realización do exame final utilizando o horario de tutoría.

Segunda convocatoria: A segunda convocatoria constará dunha única proba final, incluíndo un exame tipo test (50% da cualificación final) e varias actividades prácticas (50% da cualificación final).

Importante: Non se gardará cualificación algunha para futuras convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Alba Fernández, V.; Muñoz Vázquez, A., **Introducción a la Estadística Pública**, Universidad de Jaén, 2000

Cao Abad, R. et al., **Introducción a la estadística y sus aplicaciones**, Pirámide, 2001

Martín Pliego, F.J., **Introducción a la Estadística económica y empresarial: teoría y práctica**, Thomson, 2005

Gallardo, Agneta, **Curso básico de LibreOffice Calc**, SlideShare, 2017

Pérez López, C., **Estadística aplicada a través de Excel**, Pearson Prentice Hall, 2002

IGE, **Portal Educativo**,

Ritchey, F.J., **Estadística para las ciencias sociales**, Segunda edición, McGraw-Hill, 2008

Recomendacións

Outros comentarios

As modalidades presencial e virtual do Grao en Dirección e Xestión Pública, comparten un mesmo plan de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º) axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias baseado na avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de servizos públicos				
Materia	Xestión de servizos públicos			
Código	P04G092V01203			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Briones Gamarra, Óscar			
Profesorado	Briones Gamarra, Óscar			
Correo-e	oscarbriones@uvigo.es			
Web	http://https://campusremotouvigo.gal/faculty/206			
Descrición xeral	As institucións públicas do século XXI lexitímanse tanto polo que son como polo que fan, polas políticas públicas que poñen en marcha, polos servizos públicos que prestan os seus diferentes niveis de Goberno e administración. É neste contexto complexo de prestación de servizos no cal os profesionais do sector público deben desenvolver as súas competencias e habilidades. Por iso é polo que se o século XX foi un período de desenvolvemento de estruturas burocráticas e xerenciais, e de deseño e implementación de políticas públicas, o século XXI está a selo do redeseño, xestión e gobernanza dos novos servizos públicos. Servizos públicos que deben ser reorientados cara a marcos da Axenda 2030 e modelos intergubernamentais máis inclusivos, equitativos, éticos e en rede, co obxectivo de conseguir mellorar os seus procesos ("input-output") e alcanzar maiores e mellores resultados ("outcomes"). A materia de "Xestión de Servizos Públicos" está enmarcada nas formulacións anteriores, nun contexto multinivel europeo, estatal, autonómico e local, ademais de dirixida a que o alumnado consiga as competencias e habilidades necesarias para coñecer e aplicar os principios básicos dos servizos públicos post-COVID-19, innovadores, híbridos (presencial-virtuais) e éticos nun mundo local e global.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	CG1
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	CG2
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	CG3
Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público	CG4
Razonar criticamente	CG5
Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da CB1 base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CB2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	CB3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria	CT1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	CT2
Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional	CT4
Integrar a aprendizaxe autónoma	CT5
Adaptarse a novas situacións	CT6
Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía	CE5
Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza	CE6
Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.	CE15
Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos	CE16

Contidos

Tema	
1. Servizos públicos nos Estados do benestar	1.1. Siglo XX: Das políticas públicas aos servizos públicos 1.2. Siglo XXI: Servizos públicos en tempos de crises globais e locais (do 11-S ao COVID-19, pasando polas "subprimes") 1.3. "Novos servizos públicos" no marco da Axenda 2030 e os ODS nun mundo aberto
2. Gobernanza da rede de servizos públicos	2.1. A gobernanza dos servizos públicos nos diferentes niveis de goberno en España: actores europeos, estatais, autonómicos e locais. 2.2. Servizos públicos dende diferentes perspectivas de produción e provisión: directos, indirectos e partenariados.
3. Xestión de servizos públicos: organización e técnicas de servucción	3.1. Organización do servizo público: a) soporte físico e virtual; b) personas de contacto; c) servizo ofrecido (básicos e complementarios); d) sistema de organización interna ("back-office"); e) sistema de organización externa (rede de servizos) 3.2. Técnicas de "servucción": a) formulación de "carteras de servizos públicos"; b) produción de servizos; c) comunicación co usuario; d) sistemas de calidade de servizos; e) avaliación e rendemento de contas dos servizos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	0	33
Estudo de casos	20	24	44
Resolución de problemas	12	18	30
Foros de discusión	0	30	30
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Proxecto	6	6	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións de presentación das bases teóricas da materia, tanto en formato presencial, como virtual, e baseado en metodoloxías de presentacións eficaces e "aula invertida"
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas
Foros de discusión	Espazos de debate virtual sobre as palabras chave e os principais elementos teórico-prácticos da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas
Probas	Descrición
Proxecto	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	15	CB3	CG1		
			CB4	CG2		
			CB5	CG3		
				CG4		
				CG5		
Resolución de problemas	Desenvolvemento de habilidades de traballo en equipo con datos e evidencias relacionadas coas institucións públicas	15	CB3	CG1		
			CB4	CG2		
			CB5	CG3		
				CG4		
				CG5		
Foros de discusión	Espazos de debate virtual sobre as palabras clave e os principais elementos teórico-prácticos da materia	10	CB4	CG5		CT1
						CT2
						CT4
						CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba obxectiva baseada en preguntas sobre os contidos da materia e os seus diferentes temas	50	CB1	CG1		CT1
			CB3	CG5		CT2
			CB5			CT4
						CT5
Proxecto	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	10	CB5	CG2	CE15	CT1
				CG3		CT2
				CG4		CT4
				CG5		CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia non é suficiente aprobar o exame de preguntas obxectivas, será requisito imprescindible ter algunha outra proba de avaliación continua superada.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Salvador Parrado, **El Análisis de la Gestión Pública**, Primera, Tirant lo Blanch, 2015

Carles Ramió Matas, **Teoría de la Organización y Administración Pública**, Primera, Tecnos y Universitat Pompeu Fabra, 1999

David Sancho, **Gestión de servicios públicos**, Primera, Tecnos, 2002

Bernabé Aldegue y Gema Pastor, **Democracia, gobierno y administración pública contemporánea**, Primera, Tecnos, 2020

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel/P04G092V01206

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xestión da documentación pública/P04G092V01207

Xestión de persoas: Organización e funcións/P04G092V01205

Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel/P04G092V01206

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102

Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101

Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109

DATOS IDENTIFICATIVOS**Dereito financeiro e tributario I: Institucións e fontes**

Materia	Dereito financeiro e tributario I: Institucións e fontes			
Código	P04G092V01204			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Losada, Soraya			
Profesorado	Rodríguez Losada, Soraya			
Correo-e	soraya.losada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Dereito Financeiro e Tributario é unha materia que ten por finalidade o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos, así como das relacións xurídicas que xorden entre a Administración e os particulares. A materia obxecto de estudo estrutúrase en tres grandes apartados. Dun lado, o primeiro apartado serve de introdución ao estudo do Dereito Financeiro, destacando a análise das fontes desta rama xurídica e do poder financeiro nos tres niveles de Facenda (Estado, Comunidades Autónomas e Corporacións Locais), a interpretación e a aplicación dos tributos. O segundo apartado correspóndese coa análise dos ingresos e gastos públicos. A terceira parte é a denominada Parte xeral do Dereito Tributario, na que se enfronta o estudo do tributo e a obriga tributaria e dos seus elementos esenciais. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Recoñecer o significado e contido da actividade financeira como obxecto de coñecemento do Dereito Financeiro e Tributario	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Identificar os institutos esenciais do Dereito Financeiro e Tributario	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Describir as fontes do ordenamento financeiro-tributario español	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Integrar o Dereito tributario nacional co Dereito internacional e o Dereito da Unión Europea	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Enumerar os distintos tipos de ingresos públicos, prestando especial atención ao tributo e os seus elementos esenciais	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Aplicar as normas financeiras a supostos concretos	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Identificar e resolver problemas reais ou ficticios en relación co réxime xurídico-financeiro das Administracións Públicas, argumentando xuridicamente	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6
Empregar as bases de datos especializadas en materia fiscal e demais ferramentas dixitais, obtendo información útil para as persoas especialistas no ámbito financeiro e tributario	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE8	CT2
	CB3	CG3	CE9	CT4
	CB4	CG4	CE14	CT5
	CB5	CG6		CT6

Contidos

Tema

PRIMEIRA PARTE: INTRODUCCIÓN AO ESTUDO DO DEREITO FINANCEIRO E TRIBUTARIO	1. Concepto e contido 2. Principios de xustiza financeira 3. Fontes do Dereito Financeiro e Tributario 4. Poder Financeiro 5. A aplicación e interpretación das normas financeiras
SEGUNDA PARTE: INGRESOS E GASTOS PÚBLICOS. SUBVENCIONES	1. O obxecto da actividade financeira. Aspectos xurídicos 2. Os ingresos públicos 3. Os gastos públicos. Dereito Orzamentario. 4. Subvencions
TERCEIRA PARTE: O TRIBUTO E OS SEUS ELEMENTOS ESENCIAIS	1. O tributo e a obriga tributaria 2. Concepto e clases de tributo 3. Obrigados tributarios 4. Cuantificación 5. Extinción 6. Garantías da débeda tributaria

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	45	74
Resolución de problemas	4	10	14
Estudo de casos	2	7.5	9.5
Resolución de problemas de forma autónoma	2	9	11
Foros de discusión	2	4	6

Aprendizaxe-servizo	2	7.5	9.5
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da/do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Estudo de casos	Método a través do cal o alumnado aprende a aplicar os textos xurídicos adecuados para resolver determinados problemas prácticos. O alumnado deberá elixir as normas correctas e interpretalas adecuadamente, para cada situación creta. Con isto conséguense despertar o interese sobre a materia amosando a súa importancia práctica, ademais de desenvolver a comprensión dos textos xurídicos.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado sitúase no centro da aprendizaxe, sendo capaz de resolver de forma autónoma certos problemas ou retos. O profesorado apoia ao alumnado no camiño á solución, a modo de guía ou supervisor.
Foros de discusión	Espazos para discusións académicas que contribúen ao desenvolvemento do pensamento crítico estratéxico a partir do diálogo. A/o docente facilita, aconsella e guía ao alumnado para que saiba relacionar as fontes de información apropiadas.
Aprendizaxe-servizo	Mediante esta metodoloxía, combínanse o currículo académico coa prestación dun servizo á comunidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Foros de discusión	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Nas clases prácticas presenciais proporase ao alumnado a realización de distintas actividades, como casos prácticos ou resolución de problemas ou exercicios. Estas actividades só serán avaliadas se o alumnado se somete a avaliación continua. Ademais, valorarase especialmente a participación activa da alumna/o, tanto nas clases maxistras como nas devanditas clases prácticas.	15	CB1 CG1 CE5 CT1 CB2 CG2 CE8 CT2 CB3 CG3 CE9 CT4 CB4 CG4 CE14 CT5 CB5 CG6 CT6

Aprendizaxe-servizo	Avaliarase a participación do alumnado no proxecto ApS.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Probas de resposta curta ou test realizadas polo alumnado de avaliación continua	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final que consta de dúas partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica escrita (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia)	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG6	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, a comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

Primeira oportunidade de exame:

- 1.- Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesorado da materia proporcionarlle un documento que o alumnado deberá cubrir e asinar nun determinado prazo. Este documento será vinculante, de modo que o alumnado que non o asine NON poderá, con posterioridade, durante ese curso académico, cambiar de sistema de avaliación. O alumnado de avaliación continua asistirá regularmente a clase.
- 2.- O alumnado que se someta a avaliación continua será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final (60%), probas de resposta curta ou test (20%) e estudo de casos (20%). Na proba final, o exame de teoría escrito supoñerá o 80% e o práctico, por escrito, supoñerá un 20%. En todo caso, a alumna/o deberá acadar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. De non acadar dita nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a correspondente á do exame.
- 3.- O alumnado que NON se somete a avaliación continua: a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico, sendo ambos diferentes aos que realicen os alumnos de avaliación continua, no que se avaliarán todas as competencias.
- 4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.

Segunda oportunidade de exame:

- 1.- No exame de xuño/xullo, o alumnado que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que constará de dúas partes escritas: unha práctica (na que se resolverán un ou varios casos prácticos e que supoñerá o 20% da calificación correspondente á proba final) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, supoñendo o 80% da calificación correspondente á proba final).
- 2.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua conservará, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivo ao longo do curso.
- 3.- Para o alumnado que NON se someta a avaliación continua, a súa calificación final estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico escrito, sendo ambos diferentes ao que realice o alumnado de avaliación continua.
- 4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.
- 5.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua e non supere a proba final nin na primeira oportunidade de exame nin na segunda, poderá solicitar que se lle conserve a nota obtida no sistema de avaliación continua no curso académico seguinte (2022-2023)

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivera no curso académico anterior. A súa nota final, nesa convocatoria, estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico. O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PÉREZ ROYO, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, Aranzadi, 2022

MERINO JARA, I., **Derecho financiero y tributario. Parte General. Lecciones adaptadas al EEES**, Tecnos, 2022

MARTÍN QUERALT, J.; LOZANO SERRANO, C; TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; y CASADO OLLERO, G., **Curso de Derecho financiero y tributario**, Tecnos, 2022

SIMÓN ACOSTA, E. y otros, **Código Tributario**, Aranzadi, 2022

Bibliografía Complementaria

SIMÓN ACOSTA, E. y otros, **Lo esencial del Derecho Financiero y Tributario**, Aranzadi, 2018

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario**, Marcial Pons, 2010

PITA GRANDAL, A.M. (Coord.), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario**, Marcial Pons, 1998

CALVO ORTEGA, R. (Dir.), **Comentarios a la Ley General Tributaria**, Cívitas-Thomson Reuters, 2009

PISTONE, P. et. al, **Fundamentals of Taxation □ An introduction to Tax Policy, Tax Law and Tax Administration**, IBFD, 2019

SOLER ROCH, M. T., **Tax Law in Spain**, Springer Netherlands, 2001

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal/P04G092V01209

Dereito orzamentario/P04G092V01302

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito administrativo I/P04G092V01106

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de persoas: Organización e funcións				
Materia	Xestión de persoas: Organización e funcións			
Código	P04G092V01205			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	García-Pintos Escuder, Adela			
Profesorado	García-Pintos Escuder, Adela			
Correo-e	adelagpe@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Unha maior preocupación polo mellor uso dos fondos públicos así como unha maior orientación das organizacións públicas cara ao servizo á cidadanía indican a cada vez maior presenza de técnicas de xestión de recursos humanos, que inspiradas no sector privado aplícanse nas organizacións públicas. Os cambios consistiron sobre todo na concienciación de que as prácticas en materia de emprego e de retribucións, os métodos de traballo, os resultados e a actitude do persoal, así como os demais aspectos da xestión de recursos humanos, inflúen directamente na eficiencia e eficacia das administracións públicas. Por iso o programa que a continuación se presenta pretende contribuír, ou polo menos presentar, os instrumentos que se poden aplicar neste tipo de organizacións. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da CB1 base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	

Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CB2
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	CB3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	CG1
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	CG2
Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público	CG4
Razoar criticamente	CG5
Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica	CG6
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	CE7
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria	CT1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	CT2
Dominar o TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional.	CT4
Integrar a aprendizaxe autónoma	CT5
Adaptarse a novas situacións	CT6

Contidos

Tema

1. A dirección estratéxica de recursos humanos	1.1. Introducción 1.2. Importancia da xestión estratéxica de recursos humanos 1.3. Evolución da xestión estratéxica de recursos humanos 1.4. Dirección estratéxica de recursos humanos: etapas
2. Análise e descrición de postos de traballo	2.1. Introducción 2.2. Análise e descrición de postos de traballo 2.3. Plan de actuación para a análise e descrición de postos de traballo 2.4. Como obter a información dos postos de traballo? 2.5. Descrición e especificacións do posto de traballo 2.6. Principais utilidades da análise e descrición de postos de traballo
3. Planificación de recursos humanos	3.1. Introducción 3.2. Optimización do persoal 3.3. Proceso de planificación estratéxica de recursos humanos 3.4. Flexibilidade no posto de traballo
4. Contratación de persoal	4.1. Introducción 4.2. Recrutamento 4.2. Selección de persoal 4.3. Proceso de integración: socialización
5. Planificación de carreiras profesionais	5.1. Introducción 5.2. Proceso de planificación de carreiras profesionais
6. Valoración de postos de traballo	6.1. Introducción 6.2. Obxectivos 6.3. Técnicas de valoración de postos de traballo
7. Avaliación do rendemento	7.1. Introducción 7.2. Fases do sistema de xestión e avaliación do rendemento 7.3. Participantes no proceso 7.4. Técnicas de avaliación do rendemento 7.5. Sesgos 7.6. Xestión do rendemento
8. Xestión da retribución	8.1. Introducción 8.2. Principios xerais da xestión da retribución 8.3. Obxectivos do sistema de retribución 8.4. Deseño do sistema retributivo
9. Xestión da formación	9.1. Introducción 9.2. Principios básicos da formación 9.3. Tipos de formación 9.4. Planificación da formación

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
--	---------------	--------------------	--------------

Lección maxistral	31	40	71
Estudo de casos	14	20	34
Aprendizaxe-servizo	0	10	10
Debate	1	4	5
Resolución de problemas de forma autónoma	0	24	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Autoavaliación	0	5	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Na sesión maxistral, levarase a cabo por parte do profesorado a exposición dos contidos da materia de xestión de persoas que foron incluídos no temario desta materia.
Estudo de casos	O estudiantado desenvolverá exercicios ou estudos de casos baixo as directrices e supervisión do profesorado.
Aprendizaxe-servizo	Esta materia está dentro do plan de promoción da Aprendizaxe Servizo na Universidade de Vigo promocionado pola Vicerreitoría de Responsabilidade Social, Internacionalización e Cooperación. A actividade de Aprendizaxe servizo (ApS) é voluntaria.
Debate	Elaboración e exposición de ideas e argumentos sobre un tema ou asunto relativo á materia. Actividade voluntaria.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan exercicios e probas tipo test relacionados coa materia. O alumnado deberá levar a cabo estas actividades de forma autónoma e serán entregadas a través da plataforma Moovi para a súa avaliación.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención ao alumnado en horario de titorías, de forma individual ou en grupos pequenos, para atender as súas necesidades e consultas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta atención prestarase tamén a través da plataforma virtual e, en casos puntuais, a través do correo electrónico. Os horarios indicaránse ao comezo do curso.
Estudo de casos	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución das súas dúbidas.
Aprendizaxe-servizo	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución das súas dúbidas.
Debate	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución das súas dúbidas.
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución das súas dúbidas.
Probas	Descrición
Autoavaliación	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución das súas dúbidas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Resolución de problemas de forma autónoma	Avaliarase a realización das distintas actividades programadas. Ditas actividades serán entregadas a través da plataforma Moovi. Non se admite a entrega por ningún outro medio.	35	CB1 CB2 CB3	CG1 CG4 CG6	CE7	CT5 CT6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Trátase dunha proba a final de curso orientada á aplicación dos conceptos desenvolvidos na materia.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG4 CG5 CG6	CE7	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
Autoavaliación	Avaliarase a realización das distintas actividades de autoavaliación programadas na plataforma Moovi. Non se admite a entrega por ningún outro medio.	5	CB1 CB2 CB3	CG1 CG4 CG6		CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

NOTA FINAL.

É requisito indispensable para sumar a parte de avaliación continua (resolución de problemas e autoavaliación) polo menos sacar un 4 sobre 10 puntos na proba final.

2ª CONVOCATORIA

A forma de avaliación na convocatoria de xuño é a mesma que en xaneiro.

a) Non existe posibilidade de mellorar a nota da parte de avaliación continua para a convocatoria de xuño, xa que se trata de actividades programadas ao longo do curso.

b) Si a materia non é superada nesta convocatoria, o alumno ou alumna deberá cursala novamente adaptándose á guía docente que estea vixente no curso académico en cuestión. Non conservará ningunha das cualificacións obtidas no presente curso

APRENDIZAXE SERVIZO (ApS)

Esta materia está dentro do plan de promoción da Aprendizaxe Servizo na Universidade de Vigo promocionado pola Vicerreitoría de Responsabilidade Social, Internacionalización e Cooperación.

A actividade de Aprendizaxe servizo (ApS) é voluntaria, permitíndose que só 5 alumnos ou alumnas poidan realizala. No caso de que haxa máis solicitudes que prazas, elixirase por expediente. A forma e prazos para adherirse ao plan serán indicados con tempo suficiente polos profesores

O ApS supón o desenvolvemento dunha serie de actividades polo grupo, guiadas en todo momento polos profesores. O alumnado poderá obter até un máximo de 1,5 puntos e estará exento da realización de parte das actividades de avaliación continua (estudo de casos). A adhesión a este plan supón a renuncia á cualificación desas actividades exentas.

DEBATE. Durante o curso, propondrase ao alumnado a realización dun debate sobre un tema de actualidade. Nela, o alumnado deberá traballar de maneira autónoma este tema e expor as súas ideas e argumentos. A actividade é voluntaria pero avaliable (máximo 1 punto). Aquel alumnado que decida participar estará exento da realización de parte das actividades de avaliación continua

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GOMEZ-MEJIA, L. R., BALKIN, D. B. y CARDY, R. L., **Gestión de recursos humanos.**, Prentice-Hall, 2019

GOMEZ-MEJIA, L. R., BALKIN, D. B. y CARDY, R. L., **Managing Human Resources**, 7, Pearson, 2013

Bibliografía Complementaria

DELGADO, M. I.; GÓMEZ, L.; ROMERO, A. M. y VÁZQUEZ, E, **Gestión de recursos humanos del análisis teórico a la solución práctica**, Pearson, 2006

Fernández Sánchez, E. y Junquera Cimadevilla, B., **Iniciación a los recursos humanos.**, Septem Ediciomes, 2013

Rubió Sanchez, T., **Recursos humanos: dirección y gestión de personas en las organizaciones.**, Ediciones Octaedro, S.L., 2016

SILVA GONZÁLEZ, M.M. et al., **Las Relaciones humanas en la empresa**, Paraninfo, 2008

Velando Rodríguez, M. Elena, **Manual Práctico de Planificación de Necesidades de Recursos Humanos : ejercicios comentados de planificación cuantitativa de corto y largo plazo**, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel/P04G092V01206

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel**

Materia	Xestión de recursos humanos: Relacións de postos de traballo e ofertas de emprego público multinivel			
Código	P04G092V01206			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 2	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Briones Gamarra, Óscar			
Profesorado	Briones Gamarra, Óscar			
Correo-e	oscarbriones@uvigo.es			
Web	http://blogdobri@blogspot.com			
Descrición xeral	Materia adicada á comprensión dos sistemas de xestión de recursos humanos nas Administracións Públicas, tanto en España como no resto do mundo. Analizaranse os modelos principais, as normativas que acoutan o modelo de xestión e os principais subsistemas da xestión de recursos humanos.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Ao terminar a materia o/a estudante será capaz de:

1. Identificar os marcos xerais do emprego público en marco multinivel comunitario e español.
2. Recoñecer os niveis estratéxicos e operativos da xestión de persoas nas institucións públicas.
3. Distinguir os elementos básicos da xestión de recursos humanos e os seus diferentes niveis.
4. Valorar os modelos de oferta de emprego público (OEP) desenvolto nos diferentes niveis de administración pública española (central, autonómica e local).
5. Defender o modelo de OEP como elemento clave da xestión do emprego público.
6. Decidir unha estratexia operativa de xestión de postos de traballo: entre os catálogos e as relacións de postos.
7. Xustificar o deseño de postos en función dun modelo de carreira profesional baseada no Estatuto Básico do Empregado Público e a Axenda 2030

CB1	CG1	CE5	CT1
CB2	CG2	CE6	CT2
CB3	CG3	CE7	CT4
CB4	CG4	CE15	CT5
CB5	CG5	CE16	CT6

Contidos

Tema

1. Tradicións político administrativas e xestión de persoas nas organizacións públicas	1.1. O modelo Burocrático preexistente 1.2. A Administración Pública como instrumento de execución das políticas públicas 1.3. A incidencia da nova xestión pública
2. Modelos de emprego público	2.1. O modelo de carreira 2.2. O modelo de emprego
3. Función Pública en perspectiva comparada	3.1. Perspectiva europea 3.2. Tendencias globais
4. Función Pública en España	4.1. O modelo consolidado 4.2. Ante un posible cambio de paradigma
5. Planificación estratéxica de Recursos Humanos	5.1. Perspectiva global 5.2. Instrumentos de planificación

6. As ofertas de emprego público	6.1. Instrumentos de detección de necesidades 6.2. As estruturas orgánicas 6.3. As relacións de postos de traballo 6.4. Descrición e catálogo de postos 6.5. As Ofertas de emprego como resultado final
7. Os Subsistemas principais de xestión do emprego público	7.1. Planificación 7.2. Selección, reclutamento, provisión e carreira 7.3. Organización dos procedementos de traballo 7.4. A negociación colectiva 7.5. Formación e actualización 7.6. Control e avaliación 7.7. Cultura organizativa
8. Retos e tendencias na xestión de persoas no sector público	8.1. Empregos actuais e futuros 8.2. Novas tendencias de organización e cambios nos procesos de traballo

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	32	0	32
Resolución de problemas de forma autónoma	32	0	32
Estudo de casos	0	48	48
Foros de discusión	0	36	36
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clase de explicación dos contidos da materia cas aclaracións que sexan necesarias de forma dinámica
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan exercicios e actividades a resolver polo alumnado
Estudo de casos	O estudantado analizará, baixo as directrices do profesor, os casos reais propostos e as posibles propostas de mellora
Foros de discusión	Metodoloxía orientada á posta en común de novas, artigos académicos, programas ou experiencias cercanas do alumnado ao redor da xestión de recursos humanos e o emprego público en xeral

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas de maneira personalizada. Esta dinámica prevese por medios dixitais tales como o correo electrónico, as titorías virtuais ou a atención telefónica. Non obstante, se o estudantado o precisa e a situación o permite, poderá ofrecerse esta atención de maneira presencial
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas de maneira personalizada. Esta dinámica prevese por medios dixitais tales como o correo electrónico, as titorías virtuais ou a atención telefónica. Non obstante, se o estudantado o precisa e a situación o permite, poderá ofrecerse esta atención de maneira presencial
Estudo de casos	Resolución de dúbidas de maneira personalizada. Esta dinámica prevese por medios dixitais tales como o correo electrónico, as titorías virtuais ou a atención telefónica. Non obstante, se o estudantado o precisa e a situación o permite, poderá ofrecerse esta atención de maneira presencial
Foros de discusión	A raíz do foro se preverán atencións individualizadas cando o alumnado precise unha profundización ou bibliografía sobre algún dos temas que aparezan no foro

Avaliación							
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas				
Lección maxistral	Nesta metodoloxía se asocia como evidencia do traballo do alumnado a súa boa disposición a participar nos debates que de xeito espontaneo ou planificado xurdan en clase	5	CG3 CG5				
Resolución de problemas de forma autónoma	Neste ítem o alumnado amosara a súa capacidade de resolución sobre os problemas de xestión de recursos humanos propostos	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE5 CE6 CE7 CE15 CE16	CT1 CT4 CT5 CT6	

Estudo de casos	Valorarase a execución da práctica sobre o caso proposto, con elementos tales como a boa redacción, a capacidade explicativa, a innovación, a profundización de coñecementos e o cuidado na presentación	15	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG4 CG5	CE5 CE6 CE7 CE15 CE16	CT1 CT4 CT5 CT6
Foros de discusión	Participación nos foros de discusión, realizándose unha avaliación global das participacións do estudiantado	5	CB1 CB2 CB3 CB4	CG5	CE5	CT1 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas obxectivas tipo test multiresposta	60	CB1 CB2 CB3	CG1 CG4	CE5 CE6	CT1

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame configúrase como unha actividade final da avaliación continua, de xeito que para ir ao exame é necesario ter un mínimo de actividades de avaliación continua entregadas (mínimo dúas das actividades de avaliación continua), e en ningún caso se poderá superar a materia solo co exame final sen ningunha outra actividade.

Como se pode ver na metodoloxía da lección maxistral, valorase a asistencia a clase e a participación activa desde o espírito crítico e o debate sosegado e cortés cos compañeiros/as.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BRIONES GAMARRA, OSCAR, **Factores determinantes en la construcción de la función de recursos humanos autonómica**, 978-84-7088-944-3, 1, INAP, 2014

VILLORIA MENDIETA, MANUEL Y DEL PINO ELOÍSA, **MANUAL DE GESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS EN LAS ADMINISTRACIONES PÚBLICAS**, TECNOS, 2000

Bibliografía Complementaria

BRIONES GAMARRA, OSCAR, **BLOGDOBRI@BLOGSPOT.COM**, 2021

BOUZAS LORENZO, RAMÓN, **GESTIÓN DE RECURSOS HUMANOS EN LA XUNTA DE GALICIA**, REVISTA DE LA FACULTAD DE CIENCIAS POLÍTICAS USC, 1999

LINS DE LESSA CARVAHO, F., **La función pública en el mundo**, En Ars Iuris Salmanticensis . ESTUDIOS . Vol. 7, 41-66 Junio 2019 eISSN: 2340-5155, ARS IURIS SALMANTICENCIS, 2019

RAMÍO MATAS, CARLES, **ORGANIZACIÓN DE LA GESTIÓN PÚBLICA**, TECNOS, 2000

VARELA ALVAREZ, ENRIQUE, **FORMACIÓN DIRECTIVA**, EGAP, 2013

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión da documentación pública				
Materia	Xestión da documentación pública			
Código	P04G092V01207			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Martinez Arribas, Fernando			
Profesorado	Canoura Leira, Victoria Martinez Arribas, Fernando			
Correo-e	fernando.martinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A política de transparencia iniciada polas administracións europeas tras a II Guerra Mundial e a cada vez maior demanda dos cidadáns para accederen á información e aos documentos dos organismos públicos propoñen cuestións de enorme interese científico e práctico relacionados directamente co funcionamento das Administracións públicas contemporáneas. A asignatura de Xestión de Documentos e Información Administrativa vai destiñada a afondar nas características do sistema de información na Administración pública co propósito de axudar aos futuros profesionais a: ☐ Recuperar información procedente de diferentes fontes públicas e persoais, nos distintos niveis de goberno, con especial atención aquela xestionada en páxinas Web e bases de datos. ☐ Elaborar, cubrir e situar, dentro do proceso administrativo, os diferentes documentos que recollen os actos e decisións públicas, facendo énfase na súa forma material.			

Competencias

Código	
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG8	Ter iniciativa e espírito emprendedor
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Capacitación para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Manexo a través de Internet e de ferramentas multimedia das distintas tipoloxías de documentos	CG4
Adquisición da capacidade de adaptación a novos entornos ou circunstancias, e cambios normativos	CG8
Manexo dos métodos de xestión dos documentos administrativos e de información das administracións públicas e os seus soportes físicos e telemáticos	CE15
Adquisición de capacidade de organización, planificación e utilización do tempo e de autocontrol ante situacións de presión	CT2
Adquisición da capacidade para a toma de decisións autónoma e independente	CT5
Adquisición de habilidades que favorezan a eficacia interpersonal	CT6

Contidos

Tema	
Tema 1- Concepto de Información e Documentación Administrativa	1.1. Definicións máis estendidas na literatura sobre IDA 1.2. O concepto de información e documentación administrativa dende a teoría de sistemas. Os subsistemas de información das Administracións públicas.

Tema 2- A documentación e a xestión documental administrativa	2.1 O arquivo: técnicas documentais de arquivo. 2.2 Tipoloxía dos documentos a disposición dos funcionarios públicos. 2.3 Expediente e documentos electrónicos.
Tema 3- A información administrativa	3.1. Transparencia da información e documentación nas Administracións Públicas. 3.2. O marco normativo de acceso á información administrativa e transparencia. A Administración Xeral do Estado e a Xunta de Galicia.
Tema 4- As fontes de información nas administracións públicas	4.1 Como as administracións públicas informan á cidadanía. 4.2 Fontes de información para a administración pública.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	28	50	78
Resolución de problemas	24	44	68
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Debate	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	-Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. -Aprendizaxe colaborativa: Enfoque interactivo de organización do traballo nunha estratexia de corresponsabilidade para atinxir metas e incentivos de grupo. É tanto un método, a utilizar entre outros, como un enfoque global do ensino, unha filosofía.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problema e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia, así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Resolución de problemas	O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia, así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
Probas	Descrición
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Nos grupos de práctica o alumnado deberá solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios, nun tempo e condicións establecidos polo/a docente. Para poder sumar a avaliación continua é requisito indispensable a realización dun mínimo do 80% dos problemas e actividades sinalados polos responsables docentes da materia.	40	CG4 CE15 CT2 CG8 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	O exame constará de dúas partes: - Un test para avaliar as competencias adquiridas do alumnado. Por cada 3 preguntas mal contestadas restarase 1 pregunta ben. - Unha parte de preguntas de desenvolvemento ou de comentario de texto, na que o alumnado deberá demostrar a asimilación do contido das competencias. O exame representa 5 puntos da nota final da materia, cada parte do exame terá unha valoración de 2,5 puntos e o alumnado deberá obter no exame un mínimo de 2 puntos para poder sumar o resto dos criterios de avaliación continua.	50	CB5 CG4 CE15 CT2 CG8 CT5 CT6

Debate	Asistencia e participación activa no desenvolvemento da clase.	10	CB5 CG8	CG4 CE15	CT2 CT5 CT6
	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...				

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cruz Mundet, J. R.; Mikelarena Peña, F., **Información y Documentación Administrativa**, Madrid: Tecnos,

Bibliografía Complementaria

Álvarez Hernando, J., **Practicum Protección de Datos**, Madrid: Aranzadi,

Cermeno Martorell, Ll, **La norma ISO 15489 y la implantación de un sistema de gestión de documentos (analógicos y electrónicos)**, Las Palmas de Gran Canaria: Anroart,

Cruz Mundet, J. R., **Archivística : gestión de documentos y administración de archivos**, Madrid: Alianza,

Fuentetaja Pastor, J.A., **Protección de Datos en la Administración Local**, Madrid: IUSTEL,

García Arencibia, S., **Aparente transparencia: legitimación del sistema político en la Sociedad de la Información y la crisis de las democracias representativas : comentario de la Ley 19/2013**, Madrid: ANABAD,

Guichot, E., **Datos Personales y Administración Pública**, Madrid: Civitas,

Guinchaut, Claire; Menou, Michel, **Introducción general a las ciencias y técnicas de la información y documentación**, Madrid: CSIC,

López Yepes, José, **Los caminos de la información: cómo buscar, seleccionar y organizar las fuentes de nuestra documentación personal**, Madrid: Fragua,

López Yepes, José, **Fundamentos de información y documentación**, Madrid: Eudema,

López Yepes, José (ed.), **Manual de ciencias de la documentación**, Madrid: Pirámide,

Ministerio de Administraciones Públicas, **Manual de Documentos Administrativos**, Madrid: Map; Tecnos,

Rams Ramos, L., **Los documentos de archivo : cómo se accede a ellos**, Gijón : Trea,

Rico Vereza, M. & Sánchez Puga, X., **Manual básico da documentación administrativa**, Santiago de Compostela: Xunta de Galicia,

Varios, **Curso de actualización da lingua e linguaxe administrativa para persoal da Xunta de Galicia**, Santiago de Compostela: EGAP,

Recomendacións

Outros comentarios

As modalidades presencial e virtual do Grao en Dirección e Xestión Pública axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias no que ocupa un importante papel a avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito do traballo e da seguridade social				
Materia	Dereito do traballo e da seguridade social			
Código	P04G092V01208			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Pazos Perez, Alexandre			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Aproximación ao estudo do Dereito individual do Traballo e da Seguridade Social, a súa configuración, as súas fontes e aos distintos modelos contractuais laborais.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CE13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Recoñecer o significado e contido das relacións laborais con obxecto de coñecemento do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	CB1	CG1	CE9	CT1
2. Identificar os institutos esenciais do Dereito do Traballo e da Seguridade Social.	CB2	CG2	CE13	CT2
3. Describir as fontes do ordenamento laboral español.	CB3	CG3		CT4
4. Integrar o Dereito laboral nacional co Dereito internacional e o Dereito da Unión Europea.	CB4	CG4		CT5
5. Aplicar as normas laborais a supostos concretos	CB5	CG6		CT6
6. Identificar e resolver problemas reais ou ficticios en relación co réxime jurídicolaboral, argumentando xuridicamente.				
7. Utilizar as bases de datos especializadas en materia laboral, obtendo información útil para as persoas especialistas no ámbito laboral.				
8. Aplicar os métodos e as técnicas de investigación laborais e política social				

Contidos

Tema

Tema 1. Concepto da disciplina.	DEREITO DO TRABALLO
Tema 2. Exclusiones legais, relacións laborais especiais e singulares.	1.- Presupostos configuradores do Dereito de Traballo: Especial Referencia á Axenidade e Dependencia. A contratación laboral na era dixital. Distinción de figuras próximas ao traballo non dependente (Arrendamento de Servizos, Contrato de Execución de Obra, Contrato de Axencia). As fontes de Dereito de Traballo: Normas Estatais, Normas Internacionais e Convenios Colectivos.
Tema 3. O contrato de traballo.	2.- Relacións excluídas do ámbito de aplicación do Estatuto dos Traballadores. Relacións laborais especiais. Traballos singulares (a distancia, traballo en grupo,
Tema 4. Modalidades de contrato de traballo.	o auxiliar asociado e socios de cooperativas de traballo asociado e de sociedades laborais).
Tema 5. O Salario e as garantías salariais.	3.-O Contrato de Traballo: Concepto. As Partes do contrato: traballador, empresario persoal e empresario público.
Tema 6. Tempo de Traballo.	Elementos do contrato de traballo: Consentimento, Obxecto e Causa.
Tema 7. Vicisitudes da relación de traballo.	Forma do contrato de traballo.
Tema 8. Suspensión do contrato.	Descentralización produtiva (contratas e subcontratas). Cesión ilegal de Traballadores. Sucesión de empresas.
Tema 9. A extinción do contrato. Tipoloxías. O despedimento disciplinario e a potestade disciplinaria.	4.-Modalidades de contrato:
Tema 10. Prevención de riscos laborais. Dereito colectivo: liberdade sindical, representación e participación na empresa, negociación colectiva e conflitos colectivos.	Contratos indefinidos.
Administración de Traballo e xurisdición social	Contrato fixo discontinuo.
DEREITO DA SEGURIDADE SOCIAL	Contrato indefinido específico do sector da construción.
Lección 1. Concepto e Fontes da Seguridade Social.	Contratos temporais.
Lección 2. Suxeitos incluídos no sistema de Seguridade Social. Estrutura.	Contrato por circunstancias da produción.
Lección 3. Sistema público de Seguridade Social.	Contrato de substitución. Especial referencia a contratación temporal nas Administracións públicas.
Modalidade contributiva e non contributiva.	Regulas xerais aplicables a todos os contratos temporais. Contrato A tempo parcial.
	5.- O Salario: Concepto. Presunción de salario. Estrutura salarial: Salario base e complementos salariais. Percepcións extrasalariais. Salario mínimo interprofesional. Gratificacións extraordinarias. Non discriminación por razón de sexo. Pago do salario: Moura e anticipos. Documentación. Referencia ao aseguramento do pago e ao Fondo de Garantía Salarial.
	6.- Tempo de Traballo: Xornada anual. Distribución. O horario. O calendario laboral. Xornadas especiais. Traballo nocturno, quendas e ritmo de traballo. Horas extraordinarias. Descansos semanais e festivos. Vacacións anuais. Permisos e outras ausencias do traballo.
	7.-Vicisitudes da relación de traballo: O poder de Dirección. Clasificación Profesional. Mobilidade Funcional. Modificación substancial das condicións de traballo. Mobilidade xeográfica.
	8.- Suspensión do contrato de Traballo.
	Causas de suspensión previstas nos arts. 45 e 48 do ET. A situación de excedencia: forzosa, voluntaria, e por coidado de fillos e familiares.
	Excedencia voluntaria por funcións sindicais.
	Suspensión de contrato. Redución de xornada por causas económicas, organizativas ou de produción. A suspensión de contrato na situación folga ou peche patronal. A suspensión disciplinaria.
	9.-A Extinción do contrato: Concepto. Causas: 1.- por vontade conxunta de ambas partes; 2.- por circunstancias sobrevindas relacionadas coa persoa do traballador ou empresario, que fan imposible o cumprimento contractual; 3.- por vontade do empresario: despedimento do traballador; causas obxectivas, despedimento colectivo 4.- por vontade do traballador.
	Especial referencia ao despedimento disciplinario. Forma e Efectos.
	Tema 10. Prevención de riscos laborais. Dereito colectivo: liberdade sindical, representación e participación na empresa, negociación colectiva e conflitos colectivos.
	Administración de Traballo e xurisdición social
	DEREITO DA SEGURIDADE SOCIAL
	Lección 1. Concepto e Fontes da Seguridade Social.
	Lección 2. Suxeitos incluídos no sistema de Seguridade Social. Estrutura.
	Lección 3. Sistema público de Seguridade Social. Modalidade contributiva e non contributiva.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Estudo de casos	11	24	35
Foros de discusión	4	9	13
Instrucción programada	1	1	2
Resolución de problemas de forma autónoma	1	1	2
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia obxecto de estudo, as súas bases teóricas e directrices principais, contidos que deberán ser estudados polo alumnado e que serán obxecto de avaliación.
Estudo de casos	Formulación e resolución de casos prácticos ao fin de levar á práctica os contidos teóricos da materia. A tal efecto, o docente propondrá ao alumnado a resolución de feitos, supostos, casos, sentenzas, etc, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, así como reflexionar sobre os mesmos, contrastar datos, completar os seus coñecementos e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Foros de discusión	Entrevistas/conversacións/resolución de dúbidas nas sesións presenciais que o docente mantén co seu alumnado para asesoramento e desenvolvemento das distintas actividades na que se estrutura a materia e do proceso de aprendizaxe
Instrucción programada	Material docente facilitado ao alumnado que implique lectura de documentación científico-técnica especializada e que non se poida reconducir á metodoloxía lección maxistral.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado sitúase no centro da aprendizaxe, sendo capaz de resolver de forma autónoma certos problemas ou retos. O profesorado apoia ao alumnado no camiño á solución, a modo de guía ou supervisor.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Estudo de casos	Os estudantes, tanto da modalidade presencial como semipresencial poderán resolver dúbidas sobre algún aspecto da materia (contido, traballo ou práctica), así como a atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e / ou cuestións relacionadas coa disciplina, que proporciona orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe
-----------------	---

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Lección maxistral	A participación e intervención nas clases teóricas, a preparación das sesións teóricas, cando así proceda, a realización de cuestionarios na plataforma de teledocencia, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais.	5	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE13 CT1 CT5
Estudo de casos	A participación e intervención nas clases prácticas, a preparación dos supostos prácticos, cando así proceda, a realización de cuestionarios na plataforma faitic, a asistencia a actividades formativas organizadas pola área de Dereito do Traballo e, en xeral, calquera actividade desenvolvida polo alumnado á marxe das probas obxectivas parciais e finais.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE13 CT1 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Durante o cuadrimestre realizaranse 2 probas tipo test/cuestionarios sobre unha parte dos contidos teóricos da materia. A cualificación obtida en cada test suporá un 15% da nota final. En ningún caso a superación destes cuestionarios liberará de materia de cara á realización do exame final. As datas de celebración de cada test/cuestionario serán fixadas polo docente no cronograma da materia.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CE13 CT1 CT5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Os contidos prácticos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba/exame práctico consistente na resolución, por escrito, dun suposto/caso práctico no que alumnado aplicará os coñecementos prácticos adquiridos durante o cuatrimestre. A cualificación obtida nesta suporá o 35% da nota final.	35	CB2 CB5	CG2	CE13	CT1 CT5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os contidos teóricos da materia serán avaliados nunha proba/exame final. Trátase dunha proba teórica e escritura, que incluírá entre 4 e 7 preguntas de desenvolvemento sobre os distintos epígrafes do programa. O alumnado deberá demostrar a adquisición de coñecementos teóricos da materia en respostas de extensión intermedia.	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2	CE13	CT1 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

a) Avaliación continua. Para poder optar por este sistema, deberá acreditar asistencia ao 80 % das clases teóricas e prácticas. En caso contrario, sempre poderá acollerse ao sistema de avaliación final.

b) Avaliación final. O alumnado que non se acolla ao sistema de avaliación continua, será avaliado nun exame final. Trátase dunha proba escrita, de carácter teórico e práctico, sobre todos os contidos da materia e representará o 100% da nota final, na que a parte teórica terá un valor do 70 por 100 e a práctica dun 30 por 100.

CONVOCATORIA COMÚN DO MES DE XULLO:

A nota obtida na avaliación continua desenvolvida durante o curso conservarase para a convocatoria do mes de xullo. Con todo, se non superase a materia nas dúas citadas convocatorias do curso académico, o/a alumno/a tería que someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria fin de carreira o/a alumno/a será avaliado/a nun único exame escrito, de carácter teórico e práctico e que representará o 100% da nota final (70 por 100 a teoría e 30 por 100 a práctica) .

As datas de exames son aprobadas pola Xunta da Facultade e publicadas na web da Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cruz Villalón, J., **Compendio de Derecho del Trabajo**, Última edición, Tecnos,

García Ninet, I. y Vicente Palacio, A, **Derecho del Trabajo**, Última edición, Aranzadi,

MONEREO PÉREZ, J.L. , MOLINA NAVARRETE, C. y QUESADA SEGURA, R, **Manual de Seguridad Social**, Última edición, Tecnos,

Bibliografía Complementaria

GORELLI HERNÁNDEZ, J., RODRÍGUEZ RAMOS, MJ. y VÍLCHEZ PORRAS, M, **Sistema de Seguridad Social**, Última edición, Tecnos,

Martín Valverde, A., Rodríguez-Sañudo Gutiérrez, F., García Murcia, J., **Derecho del Trabajo**, Última edición, Tecnos,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal				
Materia	Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal			
Código	P04G092V01209			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Aneiros Pereira, Jaime			
Profesorado	Aneiros Pereira, Jaime			
Correo-e	janeiros@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O Dereito Financeiro e a rama do Dereito que ten como obxectivo a ordenación da actividade financeira pública. Neste sentido, os ingresos públicos máis importantes veñen constituídos polos impostos, tanto a nivel estatal como autonómico e local. Este estudo é un dos obxectivos da materia deste curso xunto co coñecemento e estudo dos procedementos de aplicación dos citados impostos.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CG9	Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

O alumnado estará en condicións de:

- Identificar os dereitos e garantías dos contribuíntes.

- Analizar, sintetizar e relacionar os fundamentos dos procedementos tributarios.

- Recoñecer os procedementos de aplicación dos tributos e as infraccións e sancións tributarias.

- Recoñecer os mecanismos de defensa xurídica dos obrigados tributarios.

- Identificar os principais impostos do sistema tributario estatal, autonómico e local, así como recoñecer os elementos esenciais de ditos impostos.

- Aplicar as regras de cuantificación e de determinación da débeda tributaria respecto dos principais impostos do sistema tributario.

- Integrar o Dereito tributario nacional co Dereito internacional e o Dereito da Unión Europea.

- Identificar e solucionar problemas reais, ou ficticios, argumentando xurídicamente.

- Elaborar informes jurídicos sobre cuestións tributarias.

- utilizar bases de datos especializadas en materia fiscal e demais ferramentas dixitais, obtendo información útil para as persoas especialistas do ámbito financeiro e tributario.

CB1	CG1	CE5	CT1
CB2	CG4	CE8	CT2
CB3	CG5	CE9	CT3
CB4	CG6	CE14	CT5
CB5	CG9		CT6

Contidos

Tema

Xestión tributaria e procedementos de aplicación dos tributos (I)	1. Declaración, autoliquidación e comunicación de datos. 2. A Liquidación. 3. Notificación de actos tributarios 4. Procedementos de comprobación tributaria: verificación de datos, comprobación limitada e comprobación de valores. 5. O procedemento de recadación.
Xestión tributaria e procedementos de aplicación dos tributos (II)	1. Procedementos de comprobación tributaria. 2. verificación de datos 3. Comprobación limitada 4. Comprobación de valores.
Xestión tributaria e procedementos de aplicación dos tributos (III)	1. A Inspección tributaria: funcións, potestades e facultades. 2. Lugar e tempo das actuacións inspectoras. 3. Inicio do procedemento de inspección. 4. Documentación das actuacións inspectoras.
Xestión tributaria e procedementos de aplicación dos tributos (IV)	1. Recadación en período voluntario e período executivo. 2. Formas e medios de pago. 3. Plazos de pago. 4. Aplazamento e fraccionamento.
Dereito sancionador tributario	1. Delimitación das infraccións dos recargos do período executivo e por presentación extemporánea. 2. Infraccións tributarias. 3. Sancións tributarias 4. Procedemento por delito fiscal.
Revisión dos actos da administración tributaria	1. Procedementos especiais de revisión e procedementos de revisión mediante recurso. 2. Recurso de reposición 3. Reclamación económico-administrativa. 4. Os recursos fronte a actos tributarios firmes en vía administrativa.
Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas	1. Contribuintes e residencia fiscal. 2. Feito imponible e clases de rentas suxeitas. Rentas exentas. 3. Suxeito pasivo. Tributación individual e tributación conxunta. Réxime especial para traballadores desplazados. 4. Determinación da base imponible e cuantificación do imposto.
Imposto sobre Sociedades	1. Contribuintes e residencia fiscal. 2. Feito imponible e exencións. 3. Réxime xeral de cuantificación do imposto. Regras para a determinación da base imponible e tipo de gravame. 4. Deduccións e bonificacións

Imposto sobre a Renta dos Non Residentes	1. Contribuintes e rentas suxeitas. Os Convenios para Evitar a Doble Imposición. 2. O Establecemento Permanente. 3. Rentas obtidas a través de Establecemento Permanente. 4. Rentas obtidas sen establecemento permanente
Impostos directos cedidos ás Comunidades Autónomas.	1. Imposto sobre o Patrimonio. Feito imponible, suxeito pasivo, base imponible. 2. Imposto sobre Sucesións e Doazóns. Feito imponible, suxeito pasivo, base imponible. 3. Competencias autonómicas.
Imposto indirecto cedido ás Comunidades Autónomas: Imposto sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados	1. Transmisións Patrimoniais Onerosas. Suxeción e delimitación respecto do IVE. 2. Operacións societarias. 3. Actos Xurídicos Documentados. 4. Competencias autonómicas.
Imposición indirecta sobre as actividades empresariais e profesionais.	1. Imposto sobre o Valor Engadido. Concepto de empresario ou profesional e delimitación do suxeito pasivo. Feitos impositivos e criterios de sujeción. Regras xerais de cuantificación do imposto. A repercusión e a dedución. 2. Impostos Especiais: materia gravada e feitos impositivos 3. Renta de Aduanas: concepto de importación.
Impostos das Comunidades Autónomas e das Corporacións Locales.	1. Réxime xurídico dos impostos propios das Comunidades Autónomas. 3. Réxime xurídico dos Impostos Locais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	45	74
Resolución de problemas	4	10	14
Estudo de casos	4	15	19
Resolución de problemas de forma autónoma	2	9	11
Foros de discusión	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da/do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral
Estudo de casos	Método a través do cal o alumnado aprende a aplicar os textos xurídicos adecuados para resolver determinados problemas prácticos. O alumnado deberá elixir as normas correctas e interpretalas adecuadamente, para cada situación creta. Con isto conséguese despertar o interese sobre a materia amosando a súa importancia práctica, ademais de desenvolver a comprensión dos textos xurídicos.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado sitúase no centro da aprendizaxe, sendo capaz de resolver de forma autónoma certos problemas ou retos. O profesorado apoia ao alumnado no camiño á solución, a modo de guía ou supervisor.
Foros de discusión	Espazos para discusións académicas que contribúen ao desenvolvemento do pensamento crítico estratéxico a partir do diálogo. A/o docente facilita, aconsella e guía ao alumnado para que saiba relacionar as fontes de información apropiadas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Estudo de casos	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Foros de discusión	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Estudo de casos	Nas clases prácticas presenciais proporase ao alumnado a realización de distintas actividades, como casos prácticos ou resolución de problemas ou exercicios. Estas actividades só serán avaliadas se o alumnado se somete a avaliación continua. Ademais, valorarase especialmente a participación activa da alumna/o, tanto nas clases maxistras como nas devanditas clases prácticas.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG9	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Probas de resposta curta ou test realizadas polo alumnado de avaliación continua	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG9	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final que consta de dúas partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica escrita (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia)	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG9	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Oportunamente, a comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

Primeira oportunidade de exame:

1.- Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesorado da materia proporcionarlle un documento que o alumnado deberá cubrir e asinar nun determinado prazo. Este documento será vinculante, de modo que o alumnado que non o asine NON poderá, con posterioridade, durante ese curso académico, cambiar de sistema de avaliación. O alumnado de avaliación continua asistirá regularmente a clase.

2.- O alumnado que se someta a avaliación continua será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final (60%), probas de resposta curta ou test (20%) e estudo de casos (20%). Na proba final, o exame de teoría escrito supoñerá o 80% e o práctico, por escrito, supoñerá un 20%. En todo caso, a alumna/o deberá acadar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. De non acadar dita nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a correspondente á do exame.

3.- O alumnado que NON se somete a avaliación continua: a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico, sendo ambos diferentes aos que realicen os alumnos de avaliación continua, no que se avaliarán todas as competencias.

4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.

Segunda oportunidade de exame:

1.- No exame de xuño/xullo, o alumnado que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que constará de dúas partes escritas: unha práctica (na que se resolverán un ou varios casos prácticos e que supoñerá o 20% da calificación correspondente á proba final) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario

da materia, supoñendo o 80% da calificación correspondente á proba final).

2.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua conservará, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivo ao longo do curso.

3.- Para o alumnado que NON se someta a avaliación continua, a súa calificación final estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico escrito, sendo ambos diferentes ao que realice o alumnado de avaliación continua.

4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.

5.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua e non supere a proba final nin na primeira oportunidade de exame nin na segunda, poderá solicitar que se lle conserve a nota obtida no sistema de avaliación continua no curso académico seguinte (2022-2023)

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivera no curso académico anterior. A súa nota final, nesa convocatoria, estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico. O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PÉREZ ROYO, F. (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PERÉZ ROYO, I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRUYO, A.,, **Curso de Derecho Tributario. Parte Especial**, 2022

MERINO JARA, I; LUCAS DURÁN, M.; CALVO VERGEZ, J.; FERNÁNDEZ AMOR, J.A.; GARCÍA CALVENTE, Y.; GARCÍA, **Derecho Tributario. Parte especial. Lecciones adaptadas al EEES**, 2022

MARTIN QUERALT, J, CASADO OLLERO, G, TEJERIZO LÓPEZ, LOZANO SERRANO, C, **Curso de Derecho financiero y tributario**, 2022

PÉREZ ROYO, F, **Curso de Derecho Tributario**, 2022

MERINO JARA, I, **Procedimientos tributarios**, 2022

RODRIGUEZ RODRIGUEZ, L, **Manual de procedimientos de gestión y recaudación**, El Consultor, 2022

HERRERA MOLINA, P, **Manual de Procedimientos tributarios**, Dykinson, 2021

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito financeiro e tributario I: Institucións e fontes/P04G092V01204

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Economía do sector público				
Materia	Economía do sector público			
Código	P04G092V01210			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Chamorro Rivas, José María			
Profesorado	Andrés Mosquera, Andrés de			
Correo-e	chamorro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Economía do sector público é unha materia de 6 créditos, obrigatoria de 2º curso, na que se abordan os aspectos económicos, os fundamentos e as consecuencias da intervención das administracións públicas na economía dun país.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE10	Valorar o entorno económico e a dimensión económica do sector público
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Ao terminar a materia, o/a estudante será capaz de:	CB1 CG1 CE10 CT1
1. Identificar as principais cuestións das que se ocupa a economía do sector público.	CB2 CG2 CT2
2. Recoñecer que actividades realiza o sector público e como están organizadas.	CB3 CG3 CT3
3. Identificar e prever todas as consecuencias das actividades públicas.	CB4 CG4 CT4
4. Describir os principais motivos de discrepancia entre os economistas sobre as medidas que deben adoptar os Gobernos.	CB5 CG5 CT5
5. Analizar os diferentes puntos de vista sobre o papel económico do Estado.	
6. Avaliar as distintas medidas posibles para conseguir os obxectivos da política governamental.	
7. Sensibilizarse cos bens públicos co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e equitativa.	
8. Comprometerse con temas de benestar social.	

Contidos	
Tema	
Tema 1. Institucións, mercados e estado. O papel da intervención pública.	a) Introducción á Economía Pública b) Problemas de eficiencia e equidade no funcionamento dos mercados c) O porqué da intervención pública: "fallos de mercado" e "fallos do Estado". Revisamos os fundamentos da intervención pública nun sistema de economía de mercado cando este falla, para mellorar a eficiencia, a equidade na distribución da renda, e a estabilidade económica.
Tema 2. Organización e dimensión do Sector Público en España.	a) Introducción ao sector público español b) Delimitación do sector público, e marco xurídico c) O peso do sector público na economía Está dedicado a revisar a estrutura do sector público español e a súa dimensión
Tema 3. Análise do gasto público	a) Evolución do gasto público e teorías explicativas b) Efectos do gasto público sobre a eficiencia e a distribución c) Principais programas de gasto Estudamos os programas máis importantes do gasto público nos orzamentos xerais do estado (LPGE): os sanitarios, a educación, a seguridade social etc.
Tema 4. Análise dos ingresos públicos	a) Tendencias internacionais b) Os ingresos do sector público español c) Principais figuras tributarias e impositivas d) A facenda Pública federal Revisamos a contía e composición dos ingresos públicos: as tendencias internacionais, as figuras tributarias e a facenda pública federal.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	20	40
Estudo de casos	15	15	30
Resolución de problemas de forma autónoma	5	30	35
Foros de discusión	5	25	30
Instrucción programada	5	10	15
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Actividade docente na que a iniciativa parte do profesor na que se describe e explica o contido do programa
Estudo de casos	Actividade docente na que se profunda no contido do programa mediante situacións reais ou estilizadas que exemplifican o asunto e mostran contorna e consecuencias
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade formativa na que o alumno se enfrenta a exercicios, modelos, exemplos, supostos, lecturas etc. nas que ha de resolver de forma autónoma o problema proposto utilizando a bibliografía achegada polo profesor
Foros de discusión	Propostas, achegas, críticas, discusións entre alumnos e profesor nas que se debaten temas de forma presencial ou telemática.
Instrucción programada	Metodoloxía ou técnica de aprendizaxe na que o obxectivo é «dirixir a aprendizaxe humana baixo condicións controladas» mediante tres elementos: (1) entrega a información en pequenas píulas, (2) ao ritmo propio do estudante e (3) proporciona retroalimentación inmediata, tanto positiva como negativa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	As actividades formativas na que se propón a atención personalizada serán, entre outros, o estudo de casos.
Resolución de problemas de forma autónoma	As actividades formativas nas que se propón a atención personalizada serán, entre outros, a resolución de problemas de forma autónoma.

Foros de discusión	As actividades formativas nas que se propón a atención personalizada son, entre outras, os foros de discusión.
Instrucción programada	As actividades formativas nas que se propón a atención personalizada son, entre outras, a instrucción programada a través de materiais docentes (que inclúe o resto do material docente facilitado ao alumnado que implique lectura de documentación científico técnica especializada e que non se poida reconducir á metodoloxía lección maxistral).

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Lección maxistral	Exame de preguntas obxectivas	20	CB1	CG1	CE10	CT1
	Estudo de casos		CB2	CG2		CT2
	Exame de preguntas de desenvolvemento		CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT4
			CB5	CG5		CT5
Estudo de casos	Exame de preguntas obxectivas	20	CB1	CG1	CE10	CT1
	Estudo de casos		CB2	CG2		CT2
	Exame de preguntas de desenvolvemento		CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT4
			CB5	CG5		CT5
Resolución de problemas de forma autónoma	Exame de preguntas obxectivas	60	CB1	CG1	CE10	CT1
	Estudo de casos		CB2	CG2		CT2
	Exame de preguntas de desenvolvemento		CB3	CG3		CT3
			CB4	CG4		CT4
			CB5	CG5		CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame de Segunda Oportunidade consiste nunha proba que puntúa o 100 % da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albi, E; González Páramo, JM; Zubiri, I, **Economía pública I, II**, VVEE, Ariel, 2007

Stiglitz, J; Rosengard, JK, **La economía del sector público**, 4ª, Antoni Bosch, 2016

Stiglitz, J; Walsh, I., **Microeconomía**, Ariel, 2009

VVAA, **The economy**, <https://www.core-econ.org/>, 2021

Mochón, F, **Economía: teoría y política**, 6ª, S.A. MCGRAW-HILL / INTERAMERICANA DE ESPAÑA, 2009

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal/P04G095V01209

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Economía pública/P04G095V01103

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Métodos cualitativos de investigación social				
Materia	Métodos cualitativos de investigación social			
Código	P04G092V01301			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Torres Outón, Sara María			
Profesorado	Torres Outón, Sara María			
Correo-e	saratorres@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aproximación ao proceso de investigación. Elaboración do apartado de metodoloxía conforme criterios científicos. Farase especial fincapé nas posibilidades da metodoloxía cualitativa, tanto na súa aplicación como análise.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CG10	Deseñar e xestionar proxectos
CE13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e moráis, dentro da área da xestión e administración pública.
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
1. Propoñer a metodoloxía mais adecuada (cualitativa, cuantitativa ou mixta) segundo a natureza e obxecto da investigación.	CB1	CG1	CE13	CT1
	CB2	CG5	CE14	CT2
	CB3	CG6	CE15	CT4
	CB4	CG10	CE16	CT5
	CB5			

2. Diseñar unha investigación utilizando metodoloxía e técnicas cualitativas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6 CG10	CE13 CE14	CT1 CT5 CT6
3. Analizar e interpretar correctamente a información recollida mediante técnicas cualitativas	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG6	CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
4. Valorar a adecuación e validez dunha investigación deseñada por terceiros e os seus resultados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG6 CG10	CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
5. Redactar e defender a proposta metodolóxica dun traballo de investigación que inclúa metodoloxía cualitativa	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG5 CG6 CG10	CE13 CE14 CE15 CE16	CT2 CT4 CT5

Contidos

Tema	
1. Pluralidade metodolóxica e niveis de investigación.	Ontoloxía, epistemoloxía e metodoloxía da Ciencia. A pluralidade metodolóxica.
2. O proceso de investigación: deseños metodolóxicos e proxectos de investigación.	A formulación e a operacionalización do problema. Deseños e estratexias
3. As prácticas cualitativas de investigación: emprego, análise, e reflexión, sobre a produción de información para a toma de decisións.	Ferramentas de investigación cualitativa (a observación, selección documental, entrevista, técnicas grupais). Aplicación, análise e presentación de resultados.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	30	60	90
Estudo de casos	2	15	17
Traballo tutelado	10	30	40
Aprendizaxe-servizo	0	0	0
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación por parte do profesorado do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbidas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo de casos	Selección dun caso acorde ás preferencias individuais de cada estudante. Desenvolvemento metodolóxico dunha proposta de estudo.
Traballo tutelado	O estudiantado realizará unha análise individual de materiais de recollida de traballo de campo. En grupo elaborarán un documento no que amose a súa capacidade analítica e de presentación de resultados.
Aprendizaxe-servizo	Esta metodoloxía é opcional. Poderán participar nela en torno a 5 persoas. Tal como será exposto na aula o primeiro día de clase, a adhesión a esta metodoloxía representa o 15%-30% segundo o compromiso do alumnado a alcanzar a fase mínima do proxecto (15%) ou máxima (30%), de xeito que elimine, respectivamente, 2 aou 4 actividades desenvolvidas nos grupos reducidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O estudiantado recibirá indicacións nas clases e na plataforma MOOVI sobre a materia obxecto de estudo, así como recomendacións sobre documentación de interese (lectura e/ou audiovisuais) que responda á material complementario ofrecido polo profesorado ou en resposta ás demandas formuladas, individual ou colectivamente, polo estudiantado)

Estudo de casos	O estudiantado conta con atención persoal para a resolución de dúbidas de maneira personalizada. Retroalimentación persoal na avaliación das probas
Traballo tutelado	O estudiantado, ademais das indicacións específicas sobre o desenvolvemento da proba, dispoñerá de atención personalizada tanto para resolver dúbidas como para guiar o seu traballo. Retroalimentación persoal na avaliación das probas.

Avaliación		Cualificación	Competencias Avaliadas			
	Descrición					
Lección maxistral	Puntuación extra en recoñecemento e recompensa pola boa disposición a participar activamente na aula. Terase en conta para redondeo de nota e matrícula de honra	0	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG6 CG10	CE13	CT1 CT2
Estudo de casos	Ideonidade e viabilidade do caso (proposta de traballo de investigación): coherencia, calidade e redacción.	10	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG6 CG10	CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
Traballo tutelado	Cumprimento das condicións de traballo. Corrección no procedemento e coordinación entre grupo. Valoración do informe final: informe	30	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG6 CG10	CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas tipo test de elección múltiples e preguntas curtas sobre contidos teóricos e de aplicación do coñecemento.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5 CG6 CG10	CE13 CE14 CE15 CE16	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA E NON CONTINUA

A priori enténdese que todo o estudiantado segue a avaliación continua cuxo compromiso adquirese coa participación nas actividades de avaliación.

O estudiantado que siga a avaliación NON continua, deberá examinarse dunha proba final na que sexa posible medir todas as competencias, por iso a proba será diferente. É preciso non ter presentado ningunha proba de avaliación continua e contactar co profesorado para realizar o exame de avaliación NON continua 20 días antes da data oficial de exame para indicar, si fose o caso, os materiais que necesitará para a realización do exame.

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA

Durante o mesmo curso académico, manteranse as notas das probas superadas na primeira convocatoria (ordinaria) para a segunda convocatoria (extraordinaria)

METODOLOXÍA SERVIZO DE APRENDIZAXE

Esta materia inclúe actividades de metodoloxía ApS aprobada pola Vicerreitoría de Responsabilidade Social, Internacionalización e Cooperación. Esta metodoloxía implica a participación do estudiantado (en torno a 5 persoas) no desenvolvemento das actividades ApS programadas segundo será exposto na aula nos primeiros días de clase.

A adhesión a esta metodoloxía representa o 15%-30% segundo o compromiso do alumnado a alcanzar a fase mínima do proxecto (15%) ou máxima (30%) da nota a materia e suporá a renuncia á porcentaxe da nota polas actividades formativas que substitúe e que non terá que realizar.

Ao inicio de curso será presentada a actividade Aps. No caso de que o estudiantado interesado sexa superior ao número de prazas dispoñibles procederase a unha selección baseada no expediente académico e o interese xustificado na metodoloxía e actividade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Hernández-Sampieri, Roberto e Mendoza Torres, Christina Paulina, **Metodología de la investigación. Las rutas cuantitativa, cualitativa y mixta**, 978-1-4562-6096-5, 1ª, McGrawHill education, 2018

Bibliografía Complementaria

Ispizua, Marian y Lavia, Cristina, **La investigación como proceso. Planificación y desarrollo**, 978-84-16277-73-5, 1º, Dextra, 2016

Taylor, S.J. y Bogdan, R., **Introducción a los métodos cualitativos de investigación**, 978-84-7509-816-6, Paidós Básica, 2009

Bautista, Nelly Patricia, **Proceso de la investigación cualitativa. Epistemología, metodología y aplicaciones**, 978-958-9446-40-9, 1º, Manual Moderno, 2011

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Métodos cuantitativos de investigación social/P04G092V01309

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Socioloxía xeral/P04G092V01108

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito orzamentario				
Materia	Dereito orzamentario			
Código	P04G092V01302			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Dereito público especial			
Coordinador/a	Rodríguez Losada, Soraya			
Profesorado	Rodríguez Losada, Soraya			
Correo-e	soraya.losada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A asignatura Dereito Orzamentario pertence á área do Dereito Financeiro e Tributario, e é unha continuación das asignaturas Dereito Financeiro e Tributario I e Dereito Financeiro e tributario II. Se estas últimas materias se encargaban da parte do ingreso, o Dereito orzamentario poñerá o acento na parte do gasto público. Preténdese ofrecer ao alumnado unha visión, o máis completa posible, da disciplina xurídica dos procedementos a través dos cales se desenvolve a actividade financeira pública. É dicir, trátase de abordar, dende unha perspectiva xurídica, o estudo da normativa reguladora da actividade consistente na realización do gasto público, e en especial todo o referido ao orzamento, dende a súa aprobación ata a súa execución, modificación e control. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CG9	Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
CE9	Identificar e aplicar o marco normativo da actividade que realizan as Administracións Públicas
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

1. Identificar os conceptos básicos do Dereito Orzamentario.	CB1	CG1	CE5	CT1
2. Recoñecer as relacións financeiras nos distintos niveis de goberno, afondando no estudo dos recursos propios, compartidos e fondos participativos.	CB2	CG4	CE8	CT2
	CB3	CG5	CE9	CT3
	CB4	CG6	CE14	CT5
	CB5	CG9		CT6
3. Interpretar e aplicar as normas orzamentarias dos distintos entes territoriais.				
4. Distinguir o contido e sentido xurídico dos distintos principios orzamentarios regulados no ordenamento español.				
5. Identificar o concepto, natureza, contido, estrutura e efectos do orzamento dende unha perspectiva xurídica.				
6. Recoñecer as distintas fases do ciclo orzamentario e as súas particularidades a nivel estatal, autonómico e local.				
7. Executar un orzamento e aplicar as modificacións orzamentarias cando corresponda.				
8. Avaliar as necesidades de coordinación orzamentaria que presenta un marco de integración supranacional para Estados altamente descentralizados como España.				

Contidos

Tema	
PRIMEIRA PARTE: TEORÍA XURÍDICA DO GASTO PÚBLICO: O ORZAMENTO.	1. O Dereito orzamentario e o Dereito do gasto público. 2. As fontes do ordenamento orzamentario. 3. Técnicas de orzamentación. 4. O orzamento do Estado: concepto, natureza e estrutura. 5. Efectos do orzamento respecto dos ingresos e dos gastos. públicos. 6. O réxime xurídico dos dereitos de natureza pública. 7. O orzamento e as obrigas pecuniarias: fontes das obrigas e fonte do gasto. Esixibilidade das obrigas e prescripción. 8. Os principios orzamentarios.
SEGUNDA PARTE: O CICLO ORZAMENTARIO	1. Elaboración, aprobación, prórroga e modificación do orzamento. 2. Execución do orzamento.
TERCEIRA PARTE: CONTROL DA ACTIVIDADE FINANCEIRA	1. Control administrativo ou interno. A Intervención Xeral da Administración do Estado. 2. Control externo: o Tribunal de Contas. 3. Control parlamentario. 4. Ilícitos e responsabilidades en materia orzamentaria e de gasto público.
CUARTA PARTE: OS ORZAMENTOS DAS FACENDAS TERRITORIAIS E INSTITUCIONAIS	1. Os orzamentos das Comunidades Autónomas. 2. Os orzamentos das Facendas Locais. 3. O réxime orzamentario da Administración institucional.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	29	45	74
Resolución de problemas	4	10	14
Estudo de casos	2	7.5	9.5
Resolución de problemas de forma autónoma	2	9	11
Foros de discusión	2	4	6
Aprendizaxe-servizo	2	7.5	9.5
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte da/do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudantado.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Estudo de casos	Método a través do cal o alumnado aprende a aplicar os textos xurídicos adecuados para resolver determinados problemas prácticos. O alumnado deberá elixir as normas correctas e interpretarlas adecuadamente, para cada situación creta. Con isto conséguense despertar o interés sobre a materia amosando a súa importancia práctica, ademais de desenvolver a comprensión dos textos xurídicos.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado sitúase no centro da aprendizaxe, sendo capaz de resolver de forma autónoma certos problemas ou retos. O profesorado apoia ao alumnado no camiño á solución, a modo de guía ou supervisor.
Foros de discusión	Espazos para discusións académicas que contribúen ao desenvolvemento do pensamento crítico estratéxico a partir do diálogo. A/o docente facilita, aconsella e guía ao alumnado para que saiba relacionar as fontes de información apropiadas
Aprendizaxe-servizo	Mediante esta metodoloxía, combínanse o currículo académico coa prestación dun servizo á comunidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Foros de discusión	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe-servizo	O alumnado poderá; resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Estudo de casos	Nas clases prácticas presenciais propórase ao alumnado a realización de distintas actividades, como casos prácticos ou resolución de problemas ou exercicios. Estas actividades só serán avaliadas se o alumnado se somete a avaliación continua. Ademais, valorarase especialmente a participación activa da alumna/o, tanto nas clases maxistras como nas devanditas clases prácticas	15	CB1	CG1	CE5	CT1
			CB2	CG4	CE8	CT2
			CB3	CG5	CE9	CT3
			CB4	CG6	CE14	CT5
			CB5	CG9		CT6
Aprendizaxe-servizo	Avaliarase a participación do alumnado no proxecto ApS	10	CB1	CG1	CE5	CT1
			CB2	CG4	CE8	CT2
			CB3	CG5	CE9	CT3
			CB4	CG6	CE14	CT5
			CB5	CG9		CT6
Exame de preguntas obxectivas	Probas de resposta curta ou test realizadas polo alumnado de avaliación continua	15	CB1	CG1	CE5	CT1
			CB2	CG4	CE8	CT2
			CB3	CG5	CE9	CT3
			CB4	CG6	CE14	CT5
			CB5	CG9		CT6

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final que consta de dúas partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos) e unha teórica escrita (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia)	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG4 CG5 CG6 CG9	CE5 CE8 CE9 CE14	CT1 CT2 CT3 CT5 CT6
---------------------------------------	---	----	---------------------------------	---------------------------------	---------------------------	---------------------------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, a comezo do curso académico, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

Primeira oportunidade de exame:

1.- Ao comezo do curso, o alumnado deberá manifestar a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesorado da materia proporcionarlle un documento que o alumnado deberá cubrir e asinar nun determinado prazo. Este documento será vinculante, de modo que o alumnado que non o asine NON poderá, con posterioridade, durante ese curso académico, cambiar de sistema de avaliación. O alumnado de avaliación continua asistirá regularmente a clase.

2.- O alumnado que se someta a avaliación continua será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba: proba final (60%), probas de resposta curta ou test (20%) e estudo de casos (20%). Na proba final, o exame de teoría escrito supoñerá o 80% e o práctico, por escrito, supoñerá un 20%. En todo caso, a alumna/o deberá acadar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 na proba final para que se lle teñan en conta as cualificacións obtidas mediante o sistema de avaliación continua. De non acadar dita nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a correspondente á do exame.

3.- O alumnado que NON se somete a avaliación continua: a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico, sendo ambos diferentes aos que realicen os alumnos de avaliación continua, no que se avaliarán todas as competencias.

4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.

Segunda oportunidade de exame:

1.- No exame de xuño/xullo, o alumnado que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que constará de dúas partes escritas: unha práctica (na que se resolverán un ou varios casos prácticos e que supoñerá o 20% da calificación correspondente á proba final) e unha teórica (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, supoñendo o 80% da calificación correspondente á proba final).

2.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua conservará, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivo ao longo do curso.

3.- Para o alumnado que NON se someta a avaliación continua, a súa calificación final estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico escrito, sendo ambos diferentes ao que realice o alumnado de avaliación continua.

4.- A proba final de avaliación, tanto para o alumnado de avaliación continua como non continua, realizarase na data, hora e lugar especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2022/2023.

5.- O alumnado que se sometera ao sistema de avaliación continua e non supere a proba final nin na primeira oportunidade de exame nin na segunda, poderá solicitar que se lle conserve a nota obtida no sistema de avaliación continua no curso académico seguinte (2022-2023)

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA

No exame de Fin de Carreira non se terá en conta a nota de avaliación continua que o alumnado, no seu caso, obtivera no curso académico anterior. A súa nota final, nesa convocatoria, estará integrada polo 70% da calificación obtida no exame teórico e o 30% da calificación obtida no exame práctico. O exame de Fin de Carreira realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado a tal efecto pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

ascual García, José; RODRÍGUEZ CASTAÑO, ANTONIO R., **Régimen Jurídico del Gasto Público. Presupuestación, ejecución y control**, BOE, 2020

Pérez Royo, F., **Derecho Financiero y Tributario**, Tecnos, 2022

Thomson-Aranzadi, Tecnos, McGraw-Hill, Civitas etc., **extos legales de la parte general del Derecho Financiero y Tributario**, 2022

Bibliografía Complementaria

Martín Queralt, Lozano Serrano, Tejerizo López, Casado Ollero, **urso de Derecho Financiero y Tributario**, Tecnos, 2022

Iglesias Quintana, J, **Manual Didáctico de los Presupuestos Generales del Estado**, IEF, 2017

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito administrativo I/P04G092V01106

Dereito administrativo II/P04G092V01201

Dereito financeiro e tributario I: Institucións e fontes/P04G092V01204

Dereito financeiro e tributario II: Xestión tributaria e sistema fiscal/P04G092V01209

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade financeira				
Materia	Contabilidade financeira			
Código	P04G092V01303			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O principal obxectivo da contabilidade financeira neste primeiro curso é iniciar o estudantado nos aspectos xerais da linguaxe contable, de maneira que coñeza os trazos habituais das anotacións de maior relevancia, coa finalidade de elaborar e comprender estados informativos que sinteticen o proceso contable.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Identificar como se desenvolve un ciclo contable no sector privado	CB1	CG1	CE8	CT1
	CB2	CG2		CT3
	CB3	CG3		CT4
	CB4	CG5		CT5
	CB5	CG6		CT6
Recoñecer os fundamentos básicos e metodolóxicos para o deseño e organización do sistema contable	CB1	CG2	CE8	CT1
	CB2	CG3		CT3
	CB3	CG5		CT4
	CB4	CG6		CT5
	CB5			CT6
Aplicar das normas de recoñecemento e valorar os feitos contables	CB1	CG1	CE8	CT1
	CB2	CG2		CT3
	CB3	CG3		CT4
	CB4	CG5		CT5
	CB5	CG6		CT6

Operar de maneira correcta con información útil para a toma de decisións por usuarios internos e externos da contabilidade	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG2 CG3 CG5 CG6	CE8	CT1 CT3 CT4 CT5 CT6
--	---------------------------------	---------------------------------	-----	---------------------------------

Contidos

Tema	
1. A información económica da empresa	1.1. A actividade económica e a necesidade de información 1.2. Os usuarios da información contable 1.3. Concepto e división da contabilidade 1.4. Características e requisitos da información contable
2. A teoría do patrimonio	2.1. A riqueza ou o patrimonio da empresa: os elementos patrimoniais 2.2. A identidade contable: activo e pasivo 2.3. As masas patrimoniais: criterios de agregación 2.4. Análise do activo ou capital económico e do patrimonio neto e pasivo ou capital financeiro. 2.5. O balance de situación: expresión do equilibrio patrimonial
3. O método contable	3.1. O método contable: estrutura e obxectivos 3.2. A dinámica empresarial: feitos económicos e feitos contables 3.3. O principio da dualidade 3.4. Tipos de feitos contables permutativos, modificativos e mixtos 3.5. Cambios no neto patrimonial: o resultado contable
4. Teoría contable del patrimonio en su consideración dinámica	4.1. A conta como instrumento de representación contable: estrutura, terminoloxía e diferentes criterios de clasificación 4.2. Teorías do funcionamento das contas 4.3. Soporte material da información contable: os libros de contabilidade 4.4. Introducción á operatoria contable: rexistro dos feitos contables
5. O ciclo contable	5.1. Exercicio económico e ciclo contable: fases 5.2. Fase de apertura 5.3. Fase de desenvolvemento 5.4. Fase de conclusión
6. A regulación contable. O Plan xeral de contabilidade: estrutura e marco conceptual	6.1. A normativa contable no Código de Comercio 6.2. O Plan xeral de contabilidade e outras leis que regulan as prácticas contables 6.3. As Normas internacionais de contabilidade e o novo Plan xeral de contabilidade 6.4. O marco conceptual da contabilidade

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	33	55	88
Lección maxistral	23	35	58
Exame oral	1	1	2
Exame de preguntas obxectivas	1	1	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	A realización de traballos, en teoría, ten como finalidade, ademais de motivar o estudantado na actividade de investigación, análises e interiorización da información, o fomentar as relacións persoais, compartir os problemas, as expectativas e as solucións ao traballar con outra xente.
Lección maxistral	Utilizarase o modelo de «lección maxistral» sobre todo nas clases teóricas, dado que este modelo ofrécelle a posibilidade ao profesorado de incidir no máis importante de cada tema, dominar o tempo de exposición e presentar unha determinada forma de traballar e estudar a materia. Competencias que debe adquirir o estudantado: coñecer como se desenvolve un proceso contable.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Control titorial na resolución de exercicios prácticos e de traballos en equipo.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Exame oral	Durante as clases presenciais, os estudantes responderan as preguntas relacionadas co desenvolvemento da clases que lle plantexe o profesor. Se contestan de xeito acertado, levaran un punto positivo. A suma dos puntos positivos acadados por cada estudante determinará a avaliación continua	75	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CT1 CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	25	CB2 CB3 CB4 CB5	CG1	CT1 CT4

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación continua require a asistencia as clases. Os estudantes que haxan suspendido ou queiran mellorar a nota de avaliación continua poderan presentarse o exame oficial que consistirá na resolución de problemas. As calificacións de avaliación continua se mantendrán na convocatoria extraordinaria.

Os estudantes que no optaron pola avaliación continua poderan obter la calificación máxima no exame da convocatoria ordinaria ou extraordinaria.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Plan General de Contabilidad R.D. 1514/2007, de 16 de Noviembre., BOE de 20 de Noviembre de 2007,

Enriqueta Gallego Díez y Mateo Vara y Vara,, **Manual Práctico de Contabilidad Financiera**, Pirámide,

Antonio Socías Salvá, Patricia Horrach Roselló y otros,, **Contabilidad Financiera**, Pirámide,

Francisco López-Corrales, Jaime Del Olmo Casalderrey y Mercedes Mareque Alvarez-Santullano, **La Reforma del PGC 2021**, Garceta,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade pública/P04G092V01310

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de proxectos institucionais				
Materia	Xestión de proxectos institucionais			
Código	P04G092V01304			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Organización de empresas e márketing			
Coordinador/a	Guisado González, Manuel			
Profesorado	Guisado González, Manuel			
Correo-e	manuelguisado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Dotar ao alumnado dos coñecementos, actitudes e habilidades para poder actuar como axente dinámico e de desenvolvemento para a mellora competitiva das organizacións públicas e privadas nun marco globalizado para que contribúan ao desenvolvemento local sostible e posibiliten a creación de riqueza, en xeral, e a mellora das condicións de vida e de traballo.			
	Tema do programa English Friendly: Os estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para seguir a materia en inglés, b) asistir a titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG8	Ter iniciativa e espírito emprendedor
CG10	Deseñar e xestionar proxectos
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
CE11	Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	CB1
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CB2

Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	CB3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	CG1
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	CG3
Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público	CG4
Ter iniciativa e espírito emprendedor	CG8
Deseñar e xestionar proxectos	CG10
Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza	CE6
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	CE7
Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas	CE11
Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos	CE16
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	CT2
Sensibilizarse con temas medioambientais	CT3
Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional	CT4
Integrar a aprendizaxe autónoma	CT5
Adaptarse a novas situacións	CT6

Contidos

Tema	
1. Introducción á xestión de proxectos	1.1 Introducción á xestión de proxectos
2. Xestión de proxectos	2.1 Análise 2.2 Diagnóstico 2.3 Deseño de estratexias 2.4 Implantación 2.5 Control

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	33	12	45
Traballo tutelado	12	91	103
Observación sistemática	1	0	1
Presentación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices do proxecto a desenvolver. Farase de forma presencial, a través da plataforma Moovi e/ou a través do Campus Remoto.
Traballo tutelado	O alumnado desenvolverá un proxecto baixo as directrices e supervisión dos profesores

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atención ao alumnado en horario de titorías, de forma individual ou en grupos pequenos, para atender as súas necesidades e consultas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta atención prestarase tamén a través da plataforma virtual e, en casos puntuais, a través do correo electrónico.
Traballo tutelado	Atención personalizada ao alumnado en horario de titorías para a resolución de dúbidas que se expoñan.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
------------	---------------	------------------------

Traballo tutelado	Desenvolvemento dun proxecto de forma grupal ou individual. A súa entrega realizarase por medio da plataforma Moovi no prazo estipulado polo centro para cada convocatoria	85	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG4 CG8 CG10	CE6 CE7 CE11 CE16	CT2 CT3 CT4 CT5 CT6
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado	5	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5			
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo	10	CB4			CT2

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta materia tanto na convocatoria ordinaria como na extraordinaria, os estudantes deberán realizar e entregar na plataforma Moovi o proxecto na data estipulada polo centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Project Management Institute, **Guía de los fundamentos de la dirección de proyectos : (guía del PMBOK)**, Project Management Institute, 2021

Project Management Institute, **A guide to the project management body of knowledge : (PMBOK® guide)**, Project Management Institute, 2021

Bibliografía Complementaria

Serer Figueroa, M., **Gestión integrada de proyectos**, Ediciones UPC, 2010

Jennifer Greene y Andrew Stellman, **Head first PMP : a learner's companion to passing the project management professional exam**, O'Reilly, 2007

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Avaliación de políticas e servizos públicos				
Materia	Avaliación de políticas e servizos públicos			
Código	P04G092V01305			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Chamorro Rivas, José María			
Profesorado	Chamorro Rivas, José María			
Correo-e	chamorro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia o estudante dispoñerá de criterios e métodos para comparar os beneficios e custos dunha política ou proxecto de investimento público coa finalidade de saber se a intervención é socialmente desexable.			
	Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CG10	Deseñar e xestionar proxectos
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE10	Valorar o entorno económico e a dimensión económica do sector público
CE11	Planificar, implantar, avaliar e analizar políticas públicas
CE13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Identificar os principios económicos da avaliación de políticas e servizos públicos.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Recoñecer a metodoloxía que a Comisión Europea recomenda para a avaliación de proxectos.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Aplicar as técnicas e ferramentas do análise custo-beneficio.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Preparar informes e análises relacionados coa avaliación de políticas e servizos públicos	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Avaliar políticas e servizos públicos reais.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Comprometerse con temas ambientais.	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6
Concienciarse coa repercusión dos proxectos públicos sobre o benestar social	CB1	CG1	CE5	CT1
	CB2	CG2	CE10	CT2
	CB3	CG4	CE11	CT3
	CB4	CG6	CE13	CT4
	CB5	CG10	CE16	CT6

Contidos	
Tema	
Fundamentos teóricos do análise custo-beneficio	Criterios de decisión Análise financeira e análise custo-beneficio Etapas do análise custo-beneficio
Definición de política e servizo público: Identificación, valoración e comparación de custos e beneficios. Valoración de bens sen mercado	Conceptos básicos Excedente social Valores reais e inflación Medición dos beneficios Custo de oportunidade Prezo e prezo sombra Agregar beneficios e custos Taxa social de desconto
Criterios de decisión de políticas e servizos públicos	Valor actual neto do proxecto Beneficio neto do proxecto Taxa interna de rendemento
Distribución da renda e efectos indirectos	Distribución da renda e efectos indirectos.
Análise de casos prácticos	Privatización de empresas públicas Turismo Infraestruturas Sanidade

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	33	60
Instrucción programada	2	11.3	13.3
Estudo de casos	7	19.4	26.4
Resolución de problemas de forma autónoma	8.9	24.7	33.6
Foros de discusión	1.6	9.1	10.7
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Estudo de casos	2	0	2

Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Instrucción programada	Consiste na presentación dunha materia dividida en varias unidades didácticas, de menor tamaño, con cuestións ao finalizar cada unidade didáctica co fin de afianzar o coñecemento adquirido. Estas actividades pódense realizar de xeito presencial ou virtual.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de tutorías.
Instrucción programada	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de tutorías.
Estudo de casos	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de tutorías.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de tutorías.
Foros de discusión	Resolución de dúbidas na aula ou en horas de tutorías.

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas			
Exame de preguntas obxectivas	Probas que avalían o coñecemento que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos/as seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6 CG10	CE11 CE13 CE16	CT3 CT4 CT6
Estudo de casos	Proba na que un alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG6 CG10	CE11 CE13 CE16	CT3 CT4 CT6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	60	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG4	CE5 CE10	CT1 CT2

Outros comentarios sobre a Avaliación

O exame de Segunda Oportunidade consiste nunha proba que puntúa o 100 % da nota.

Bibliografía. Fontes de información
Bibliografía Básica
Ginés de Rus, Análisis Coste-Beneficio , Ariel,
Anthony E. Boardman, Cost-Benefit Analysis , Cambridge University Press,
Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección pública profesional				
Materia	Dirección pública profesional			
Código	P04G092V01306			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Canoura Leira, Victoria			
Profesorado	Fernández da Silva, Ángela			
Correo-e	victoria.canoura.leira@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	A presente asignatura pretende preparar aos alumnos tanto a nivel teórico como práctico no desempeño e entendemento da función directiva.			
	Esta función directiva se aborda dende unha perspectiva de Dirección Pública Profesional, que comparte dunha banda as competencias propias da boa Dirección e a relación ca xestión; e doutra as competencias e habilidades ou actitudes relacionadas co liderado.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e moráis, dentro da área da xestión e administración pública.
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua extranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias

Ao terminar a materia o estudiantado será quen de:

1. Identificar as relacións entre función directiva, persoas e modelos de dirección pública.
2. Analizar a función directiva no marco das Administracións públicas e os estados de benestar.
3. Combinar os diferentes elementos da dirección pública profesional: valores, normas, xestión, competencias e habilidades.
4. Elexir un modelo de dirección pública profesional que se adapte ao entorno institucional multinivel e en rede.
5. Expoñer e xustificar os valores éticos das institucións públicas en relación aos problemas sociopolíticos complexos.

CB1	CG1	CE5	CT1
CB2	CG2	CE6	CT2
CB3	CG3	CE15	CT4
CB4	CG4	CE16	CT5
CB5	CG5		CT6

Contidos

Tema

1. As institucións públicas na era da gobernanza: A función directiva	1. Dirección e Organizacións 2. Administración Relacional 3. Gobernanza e Dirección Pública 4. Orixe, contexto e natureza do Directivo Público
2. Función directiva en perspectiva europea: especial referencia ao contexto xurídico español	1. A importancia da Dirección Pública a nivel europeo 2. Claves fundamentais do ordenamento xurídico español como explicación das características actuais
3. A incidencia da normativa actual no modelo directivo.	1. Análise normativa xeneral 2. Análise dinámica do funcionamento do contexto legal sobre a realidade da función directiva
4. Delimitacións estruturais previas	1. A difícil separación entre política e Administración: o espazo intermedio da Dirección Pública Profesional 2. O hábitat natural da existencia do Directivo Público
5. Aspectos técnicos dos perfís directivos propostos	1. Trazos fundamentais: coñecementos, habilidades e actitudes. O Directivo Público desde a perspectiva do liderado 2. A adaptación do Directivo á contorna da gobernanza
6. Planificación e aspectos técnicos: o directivo como líder	1. Tipos de liderado 2. Modelo de liderado para as organizacións públicas actuais
7. Aspectos técnicos do establecemento da función directiva	1. A fase de recrutamento 2. A fase de selección

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos	8.5	10	18.5
Instrucción programada	4	13.5	17.5
Resolución de problemas	15	16	31
Lección maxistral	16	15	31
Foros de discusión	5	15	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	21	28
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos	En grupo, os participantes na materia analizarán distintos casos de directivos públicos.
Instrucción programada	En grupo, realizar prácticas utilizando información obtida de internet pero validada científicamente
Resolución de problemas	A función directiva profesional ou Dirección Pública Profesional (DPP) configúrase como unha actividade que precisa de análise en clave de competencias. Na metodoloxía de problemas expónse a análise e debate en grupo das competencias que se requiren para o desenvolvemento dun eficaz liderado institucional por parte dos DPP
Lección maxistral	Participar, de forma individual ou colectiva, a través de preguntas nas sesións de teoría.
Foros de discusión	Foros sobre materias ou novas importantes para o entendemento actualizado da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Estudo de casos Ao longo das diferentes sesións maxistras programadas na guía da materia, a persoa titora encargárase de resolver as dúbidas que se expoñan en relación cos contidos, a metodoloxía e os exercicios establecidos para o bo desenvolvemento da mesma. A atención personalizada tamén se poderá desenvolver, nos foros xerais, ou por mail no caso de que sexan consultas estritamente persoais sen impacto no desenvolvemento da materia. O alumnado poderá resolver dúbidas con relación a algún aspecto da materia (contido, traballo ou prácticas), así como atención ás súas necesidades e consultas relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa disciplina, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Elaboración de traballos sobre os temas seleccionados na metodoloxía que aparecen recollidos na guía docente	0	
Instrucción programada	En equipos de dúas persoas, realizar procuras e descricións de elementos clave para a definición das Administracións Públicas	0	
Resolución de problemas	Probas nas que el alumnado debe solucionar una serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as pola docente. De esta maneira, o alumnado debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Pódense utilizar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, tarefas, foros, audioconferencia, videoconferencia, etc.	30	CB3 CG3 CE5 CB5 CG5 CE16
	O alumnado debe presentar un mínimo do 80% das probas para ser avaliado.		
Lección maxistral	Asistencia e participación activa no desenvolvemento da clase. Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...	10	CB2 CG2 CE16 CT6 CB5 CG3 CG4 CG5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización individual sobre os contidos da materia	0	
Exame de preguntas obxectivas	O exame constará de dúas partes: -Un test para avaliar as competencias adquiridas do alumnado. Por cada 3 preguntas mal contestadas restarase 1 pregunta ben. - Unha parte de preguntas de desenvolvemento ou de comentario de texto, na que o alumnado deberá demostrar a asimilación do contido das competencias. O exame representa 5 puntos da nota final da materia, cada parte do exame terá unha valoración de 2,5 puntos e o alumnado deberá obter no exame un mínimo de 2 puntos para poder sumar o resto dos criterios de avaliación continua.	60	CB1 CG1 CE5 CT1 CB2 CG2 CE6 CT2 CB4 CG3 CE15 CT4 CG4 CG5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba integrada no exame de preguntas obxectivas segundo se pode ver na fila anterior.	0	CB2 CG1 CE5 CT4 CB3 CG2 CE6 CB4 CG3 CE15 CB5 CG4 CE16 CG5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para considerar superada a avaliación continua debe alcanzarse un mínimo de 4 puntos.

Para considerar superado o exame debe alcanzarse un mínimo de 4 puntos.

Para poder sumar as cualificacións do exame de la avaliación continua, polo tanto, debe ter una puntuación mínima en cada una das partes de 4 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Francisco Longo, **Oferta y demanda de gerentes públicos. Un marco de análisis de la institucionalización de la dirección pública profesional**, CLAD,
Rafael Jiménez Asensio, **Directivos Públicos**, IVAP,

Francisco Vanaclocha y Antonio Natera, **Los liderazgos en el mercado político y la gestión pública**, Universidad Carlos III y BOE,

Henry Mintzberg, **Directivos, no MBAs**, Deusto,

Salvador Parrado, **El liderazgo y la gestión directiva en las organizaciones públicas: el estado de la cuestión**, Prentice Hall,

Enrique José Varela Álvarez, **Manual de Xestión de Persoas e Equipos de Traballo nas Organizacións Públicas. Unha Visión para a Xunta de Galicia**, EGAP. Xunta de Galicia,

Enrique José Varela Álvarez, **Dirección Pública Profesional. Lecturas para Xestionar a Era da Gobernanza**, EGAP. Xunta de Galicia,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dirección pública nos gobernos locais/P04G095V01308

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G095V01102

Xestión de persoas: Organización e funcións/P04G095V01205

Habilidades nas administracións públicas/P04G095V01307

DATOS IDENTIFICATIVOS**Habilidades nas administracións públicas**

Materia	Habilidades nas administracións públicas			
Código	P04G092V01307			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Varela Álvarez, Enrique José			
Profesorado	Varela Álvarez, Enrique José			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A función directiva ten longa tradición nas organizacións públicas, sen embargo o desenvolvemento dos modelos de competencias e habilidades directivas en calquera dos niveis de goberno-administración apenas foron obxecto de deseño e implementación entre os directivos públicos españois. Por elo, o obxectivo principal desta materia é estudar e desenvolver un modelo de habilidades directivas en e para as administracións públicas multinivel en España. Ao terminar a materia o estudantado será capaz de: 1. Identificar as relacións entre función directiva, persoas e modelos de dirección pública. 2. Recoñecer as competencias e habilidades básicas para o desenvolvemento efectivo da función directiva pública. 3. Seleccionar, ordenar e debater sobre o conxunto de habilidades precisas para o directivo público profesional 4. Preparar un modelo de habilidades blandas e duras para conseguir un liderado efectivo nas institucións públicas. 5. Xustificar a idoneidade do modelo de habilidades no marco do Estatuto Básico do Empregado Público 6. Expor os valores básicos cidadáns sobre os que se constrúen as habilidades propias da función directiva 7. Combinar o modelo de habilidades con problemas públicos complexos 8. E, por último, expor a contorna de conflito social, político e administrativo e resolvelo a partir das habilidades adquiridas			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG7	Liderar e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo
CG9	Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións
CE15	Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.
CE16	Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma

Resultados de aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias
Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza	CE6
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	CE7
Identificar as consecuencias que a toma de decisións e os actos dos servidores públicos teñen sobre as persoas e a sociedade. Particularmente, na solución de problemas éticos e morais, dentro da área da xestión e administración pública.	CE15
Desenvolver habilidades para a resolución de problemas institucionais complexos	CE16
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria	CT1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	CT2
Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional	CT4
Integrar a aprendizaxe autónoma	CT5
Adaptarse a novas situacións	CT6
Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da CB1 base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CB2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	CB3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	CG1
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	CG2
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	CG3
Liderar e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo	CG7
Xenerar novas ideas relacionadas coa dirección e xestión pública	CG9

Contidos

Tema	
1. Función directiva, persoas e modelos de dirección pública	1.1. A función directiva nas organizacións públicas 1.2. A dirección pública profesional
2. Competencias e habilidades básicas para o desenvolvemento efectivo da función directiva pública	2.1. Perspectiva humana nos modelos de dirección pública 2.2. Competencias directivas /ou habilidades directivas
3. Modelos de habilidades do directivo público profesional en España	3.1. Habilidades directivas públicas no marco do EBEP 3.1.1. Habilidades directivas "blandas" 3.1.2. Habilidades directivas "duras" 3.2. Modelo Habilidades Esenciais de Alta Dirección (HEAD)
4. Habilidades directivas nas administracións 2030	4.1. Contorna, sistema e complexidade: Axenda 2030 e ODS 16 y 17 4.2. O directivo público do século XXI e as habilidades para resolver problemas públicos complexos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	10	60
Resolución de problemas	27	29	56
Traballo tutelado	10	19	29
Observación sistemática	4	0	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor.	60	CG1 CE6 CG2 CE7 CG3 CE15 CG7 CE16 CG9
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	10	CG3 CE6 CT6 CG7 CE16
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	30	CB1 CT1 CB2 CT2 CB3 CT4 CB4 CT5 CB5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Sonia Haq, **Ethics and leadership skills in the public service**, 1877-0428, Procedia Social and Behavioral Sciences, 2011

Chad Kinsella and Brandon Waite, **Identifying and developing desirable soft skills for public service**, 10.1177/0144739420931552, SAGE: Teaching Public Administration, 2021

WHETTEN, DAVID A. y CAMERON, KIM S., **Desarrollo de habilidades directivas**, 978-607-32-0580-1, PEARSON EDUCACIÓN, 2011

VV.AA., **El Sistema de Certificación de Directivos Públicos Profesionales (SC/DPP). Esquemas de Categorías 2 y 3**, Fundación para los compromisos de la calidad, 2015

VV.AA., **Marco profesional de la función directiva en las administraciones públicas**, 978-84-393-9723-6, Escola d'Administració Pública de Catalunya, 2018

VV.AA., **Perfil de Competencias del Directivo de la Administración Pública de Andalucía**, Instituto Andaluz de Administración Pública, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de persoas: Organización e funcións/P04G092V01205

Xestión de servizos públicos/P04G092V01203

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dirección pública nos gobernos locais/P04G092V01308

Dirección pública profesional/P04G092V01306

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102
Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101
Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105
Ciencia política: Gobernos autonómicos/P04G092V01110
Ciencia política: Institucións e políticas da Unión Europea/P04G092V01107
Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109
Ciencia política: Sistema político español/P04G092V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dirección pública nos gobernos locais				
Materia	Dirección pública nos gobernos locais			
Código	P04G092V01308			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Varela Álvarez, Enrique José Martínez Arribas, Fernando			
Profesorado	Martínez Arribas, Fernando			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es fernando.martinez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A complexidade institucional é un dos elementos máis relevantes dos gobernos e as administracións públicas de todo o mundo. No caso dos gobernos locais esta complexidade incrementase polo tanto polo proceso de globalización que se desenvolve dende vai décadas, como pola necesidade que ten a cidadanía de apoio as súas vidas cotiás en forma de mellores políticas e servizos públicos. Para conseguir gobernar os concellos e as deputacións españolas e galegas faise preciso pois desenvolver unha serie de competencias sobre dirección pública local que desborda as clásicas capacidades xurídicas e económicas formais (normas) para pasar a desenvolver modelos de competencias directivas centradas nos problemas públicos e nos cidadáns ás que hai que axudar a través dunha acción pública profesional, sostible, transparente, efectiva e ética. O marco da Axenda 2030 e as ODS, en especial o 11, 16 e 17 servirán de guía para este desenvolvemento competencial. Este é o reto da materia "dirección pública nos gobernos locais" que consiste en crear un marco específico de dirección pública profesional para un nivel de goberno e administración cada vez máis necesario para a cidadanía e máis necesitado de formación e entrenamento directivo. Ao finalizar a materia, o estudiantado estará capacitado para: 1. Identificar, contextualizadamente, os elementos conceptuais, políticos, institucionais e administrativos dos gobernos locais. 2. Describir os contidos referidos relativos aos gobernos locais. 3. Identificar e resolver problemas reais e ficticios respecto dos distintos gobernos e administracións locais (europeos, españois e galegos). 4. Aplicar casos comparados das funcións directivas propias dos niveis territoriais locais 5. Liderar con empatía os equipos de traballo propios dos gobernos e administracións locais dende as escalas directivas			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE5	Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía
CE6	Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza
CE7	Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións

CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo	CG1
Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima	CG2
Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares	CG3
Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público	CG4
Razonar criticamente	CG5
Que o alumnado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da CB1 base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	
Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	CB2
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	CB3
Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB4
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	CB5
Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria	CT1
Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira	CT2
Sensibilizarse con temas medioambientais	CT3
Integrar a aprendizaxe autónoma	CT5
Adaptarse a novas situacións	CT6
Describir a estrutura, a organización e o funcionamento das Administracións Públicas multinivel, analizando a súa relación coa cidadanía	CE5
Aplicar os coñecementos relacionados coa planificación e a xestión administrativa para unha óptima gobernanza	CE6
Deseñar e implementar ferramentas de xestión dos recursos humanos nas organizacións	CE7

Contidos

Tema	
1. Introducción conceptual sobre os Gobernos e Administracións Locais en Europa	1.1. Marco comparado dos gobernos locais en Europa 1.2. O caso de Portugal e España
2. España e Galicia. O enfoque intergubernamental e de redes aplicado os mesmos	2.1. Modelos de relacións intergubernamentais nos concellos en España 2.2. Modelos de relacións intergubernamentais nos concellos de Galicia 2.3. Redes de concellos en Galicia
3. Marcos institucional e político-administrativo do Goberno e a Administración Local en España e en Galicia e a función directiva	3.1. Dimensión de Goberno 3.2. Dimensión de Administración: 3.2.1. Funcións Directivas 3.2.2. Competencias Directivas
4. Conclusións e tendencias: o local ante os retos da descentralización subestatal, a integración europea e a globalización	4.1. A gobernanza global e local en Europa 4.2. Contribución dos gobernos locais á gobernanza cosmopolita

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	50	16	66
Estudo de casos	23	33	56
Foros de discusión	15	8	23
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Observación sistemática	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Estudo de casos	Proba na que un alumno/a debe analizar un feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	40	CB1 CE5 CB2 CE6 CB3 CE7 CB4 CB5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	50	CB1 CG5 CB2 CB3 CB4 CB5
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do comportamento do alumnado.	10	CG1 CE5 CT1 CG2 CE6 CT2 CG3 CE7 CT3 CG4 CT5 CT6

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Joaquim Brugué y Ricard Gomà Carmona (coord.), **Gobiernos locales y políticas públicas : bienestar social, promoción económica y territorio**, 84-344-1811-8, Ariel, 1998

Rafael Jiménez Asensio, **El personal directivo en la administración local**, 978-84-9803-333-5, Diputación de Barcelona, 2009

Enrique José Varela Álvarez, **Gobernanza urbana. Elementos de aprendizaje y estudios de casos**, 978-84-9888-385-5, Icaria, 2011

Enrique José Varela Álvarez (Coord.), **Claves para repensar el gobierno local en Galicia: Horizonte Europa 2020**, 978-84-694-2103-1, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2011

Joaquim Filipe Ferraz Esteves de Araújo, Enrique José Varela Álvarez, **La modernización administrativa y la gobernanza en los concellos del Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular**, 978-84-613-3572-5, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, 2009

Bibliografía Complementaria

Carles Ramió Matas, **Dirección pública profesional en la Administración local: ¡Ya! (Primera Parte)**, El blog de es-publico, 2020

Carles Ramió Matas, **Dirección pública profesional en la Administración local: ¡Ya! (Segunda Parte)**, El blog de es-publico, 2020

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xestión de proxectos institucionais/P04G092V01304

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dirección pública profesional/P04G092V01306

Habilidades nas administracións públicas/P04G092V01307

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Ciencia política: Ciencia da administración e xestión pública/P04G092V01102
Ciencia política: Ciencia política/P04G092V01101
Ciencia política: Gobernanza, globalización e dereitos humanos/P04G092V01105
Ciencia política: Políticas públicas/P04G092V01109
Xestión de servizos públicos/P04G092V01203

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Métodos cuantitativos de investigación social				
Materia	Métodos cuantitativos de investigación social			
Código	P04G092V01309			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	#EnglishFriendly Castelán Galego			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Vidal Puga, Juan José			
Profesorado	García Soidan, María del Pilar Hortensia Vidal Puga, Juan José			
Correo-e	vidalpuga@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	Nesta materia traballarase a metodoloxía e técnicas de análise cualitativa e cuantitativa dos datos. Materia do programa English Friendly. Os/ as estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Competencias

Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG2	Organizar e planificar a actividade profesional de maneira óptima
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CG6	Aplicar o coñecemento relacionado coa dirección e xestión pública na práctica
CE13	Aplicar os métodos e as técnicas de investigación e política social e operar con métodos de investigación cuantitativos e cualitativos
CE14	Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) aplicables á xestión pública
CT2	Comunicarse de forma oral e escrita tanto nas linguas oficiais (castelán e galego) como nunha lingua estranxeira
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Nova	CB1	CG1	CT6	
	CB2	CG2		
	CB3	CG4		
	CB5	CG5		
		CG6		
Deseñar e levar a cabo unha investigación utilizando metodoloxía e técnicas cuantitativas adecuadas a cada caso.	CB1	CG1	CE13	CT3
	CB2	CG6		CT4
	CB3			CT5
	CB4			
	CB5			

Valorar a adecuación e validez dunha investigación deseñada por terceiros e os seus resultados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG5		CT5
Interpretar correctamente o significado dos resultados da análise cuantitativa, así como dos indicadores e medidas utilizados.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG5	CE13	CT4 CT5
Manexar ferramentas informáticas que lles permitan a aplicación dos métodos e técnicas estudadas.	CB5	CG6	CE13 CE14	CT4 CT5
Nova	CB4	CG4 CG5		CT2
Nova	CB4	CG2 CG5		CT5

Contidos

Tema	
Obtención de datos	Tradución empírica da teoría. Técnica de escalas. Enquisa por mostraxe. Calidade das fontes de información. Fontes estatísticas oficiais.
Análise de datos	Poboacións normais. Teorema Central do Límite. A distribución da media da mostra. Interpretación dun intervalo de confianza. Tamaño da mostra para estimar a media. Distribución dunha proporción. Regresión lineal múltiple. Contrastes de hipóteses.
Informática aplicada á resolución de casos prácticos	Uso de follas de cálculo para a aplicación dos conceptos e técnicas cuantitativas á resolución de exercicios e casos prácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	15	47	62
Foros de discusión	0	3	3
Prácticas con apoio das TIC	12	0	12
Traballo	0	4	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	24	40	64
Exame de preguntas obxectivas	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación por parte do profesorado do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbidas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Foros de discusión	Aclaración de dúbidas e traballo colaborativo empregando os foros da plataforma de docencia virtual.
Prácticas con apoio das TIC	Explicación por parte do profesorado do uso das ferramentas informáticas aplicadas á análise de datos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	As aportacións ao foro realizadas polo alumnado serán revisadas de forma personalizada. A comunicación co alumnado será a través dos foros para dúbidas xerais, e a mensaxería interna da plataforma de teledocencia para dúbidas particulares. Tamén poderá empregarse a titorización síncrona mediante os despachos virtuais do profesorado.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Traballo	Traballo práctico a desenvolver de forma individual ou en grupo.	8	CB1 CG1 CT4 CB3 CG6 CT5 CB5

Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e exercicios individuais propostos nas clases teóricas e prácticas.	62	CB1 CB2 CB3 CB4	CG1 CG5 CG6	CE13 CE14	CT4 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Avaliación, nos exames parciais e final, dos coñecementos teóricos tratados en clase.	30	CB1	CG5		CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Proporanse un traballo e varias actividades prácticas para realizar de forma autónoma ao longo do curso, ademais dunha última actividade práctica e un exame tipo test a realizar nas datas oficiais.

Existen dúas formas de superar a materia:

1. Avaluación continua realizando o traballo e as actividades prácticas propostas (90% da cualificación final) e o exame final tipo test (10% da cualificación final).
2. Realización dunha única proba final, incluíndo un exame tipo test (50% da cualificación final) e varias actividades prácticas (50% da cualificación final).

Espérase do alumnado que siga a primeira opción (avaliación continua).

Con carácter excepcional, e sempre previa consulta co docente, poderá considerarse a realización do exame final utilizando o horario de tutoría.

Segunda convocatoria: A segunda convocatoria constará dunha única proba final, incluíndo un exame tipo test (50% da cualificación final) e varias actividades prácticas (50% da cualificación final).

Importante: Non se gardará cualificación algunha para futuras convocatorias.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cea D'Ancona, María Ángeles, **Metodología cuantitativa : estrategias y técnicas de investigación social**, Síntesis, 1996

Ritchey, F.J., **Estadística para las ciencias sociales**, McGraw-Hill, 2008

Bibliografía Complementaria

Callejo Gallego, Javier; Del Val Cid, C.; Gutiérrez, J.; Viedma, A., **Introducción a las técnicas de investigación social**, Centro de Estudios Ramón Areces, 2010

Scheaffer; Mendejall; Lyman,, **Elementos de muestreo**, Elementos de muestreo, 2006

Carlberg, Conrad George, **Análisis estadístico con Excel**, Anaya Multimedia, 2012

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística administrativa/P04G092V01202

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Contabilidade pública				
Materia	Contabilidade pública			
Código	P04G092V01310			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía financeira e contabilidade			
Coordinador/a	Vila Biglieri, Jorge Eduardo			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Co estudo desta materia pretendemos conseguir que os alumnos dominen os conceptos básicos desta disciplina cada vez máis presente nos distintos programas de acceso á función pública.			

Competencias	
Código	
CB1	Que o alumnado demostre posuir e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita encontrarse a un nivel que, se bien se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
CB2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que soen demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
CB3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
CB4	Que o alumnado poida transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
CB5	Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
CG1	Analizar, sintetizar, resolver problemas e tomar decisións xestionando a información e o tempo
CG3	Traballar en equipo e en contornas multidisciplinares
CG4	Comprometerse eticamente e ter vocación de servizo público
CG5	Razonar criticamente
CE8	Identificar, interpretar, planificar e xestionar os recursos económico-financeiros das Administracións Públicas
CT1	Identificar o significado e aplicar a perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de acadar unha sociedade máis xusta e igualitaria
CT3	Sensibilizarse con temas medioambientais
CT4	Dominar as TIC relacionadas coa titulación no ámbito académico e profesional
CT5	Integrar a aprendizaxe autónoma
CT6	Adaptarse a novas situacións

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
O terminar a materia, o/a estudante será capaz de:	CB1	CG1	CE8	CT1
a. Recoñecer os conceptos básicos da contabilidade e aplicar o Plan Xeral de Contabilidade nos distintos entes e niveles administrativos.	CB2	CG3		CT3
	CB3	CG4		CT4
b. Identificar as distintas partes na que se estrutura o Plan Xeneral de Contabilidade para a súa aplicación nos distintos entes que se integran no sector público estatal.	CB4	CG5		CT5
	CB5			CT6
c. Analizar e interpretar a información económica, financeira e orzamentaria do sector público.				

Contidos
Tema

1. Marco legal de la contabilidad pública	1.1 A organización da contabilidade no sector público español 1.1.1 Entidades do sector público e réxime contable aplicable 1.1.2 Normativa aplicable ao sector público estatal. 1.2 A normalización contable en España 1.2.1 O proceso de reforma da contabilidade pública 1.2.2 O Plan Xeral da Contabilidade Pública. Estrutura 1.3. O marco conceptual da contabilidade pública 1.3.1 Imaxe fiel das contas anuais 1.3.2 Requisitos da información a incluír nas contas anuais 1.3.3 Principios contables 1.3.4 Elementos das contas anuais 1.3.5 Criterios de rexistro ou recoñecemento contable dos elementos das contas anuais 1.3.6 Criterios de valoración
2 A contabilidade do orzamento de gastos	2.1 Introducción 2.2 Operacións do orzamento de gastos do exercicio corrente 2.2.1 Aprobación dos créditos iniciais 2.2.2 Prórroga do orzamento vixente no exercicio anterior 2.2.3 Modificacións dos créditos 2.2.4 Cambio de situación dos créditos definitivos 2.2.5 Autorización do gasto 2.2.6 Compromiso ou disposición de gastos 2.2.7 Recoñecemento e liquidación de obrigacións 2.2.8 Extinción de obrigacións 2.2.9 Acumulación de actos 2.2.10 Operacións de peche 2.3 Operacións do orzamento de gastos de exercicios pechados 2.3.1 Traspaso dos saldos pendentes 2.3.2 Modificación de obrigacións 2.3.3 Extinción 2.4 Gastos de execución plurianual 2.5 Anticipos de tesouraría
3 A contabilidade do orzamento de gasto	3.1 Introducción 3.2 Operacións do orzamento do exercicio corrente 3.2.1 Apertura do orzamento de ingresos 3.2.2 Modificación das previsións iniciais 3.2.3 Recoñecemento dos dereitos a cobrar 3.2.4 Anulación e cancelación dos dereitos 3.2.5 Recadación dos dereitos 3.2.6 Devolución dos ingresos indebidos 3.2.7 Cancelación de dereitos 3.3 Operacións do orzamento de ingresos de exercicios pechados 3.3.1 Modificación do saldo inicial de dereitos recoñecidos 3.3.2 Anulación de dereitos 3.3.3 Devolucións de ingresos 3.3.4 Cancelación de dereitos 3.4 Regularización da contabilidade do orzamento de ingresos 3.4.1 Orzamento corrente 3.4.2 Orzamento pechado 3.5 Peche do orzamento de ingresos
4. Normas de recoñecemento e valoración de determinadas operacións básicas utilizadas con frecuencia no sector público	4.1 Tratamento contable do inmovilizado non financeiro 4.1.1 Material 4.1.2. Inwestimentos inmobiliarios 4.1.3. Intanxible 4.2 Tratamento contable dos arrendamentos e outras operacións de natureza similar 4.2.1 Arrendamentos financeiros 4.2.2 Arrendamentos operativos 4.3. Activos e pasivos financeiros 4.4 Transferencias e subvencións 4.5 Outras operacións
5. Operaciones a realizar a fin de ejercicio	5.1 Reclasificaciones 5.2 Axustes por periodificación 5.3 Contabilidade das operacións non formalizadas 5.4 Correccións valorativas 5.5 Operacións de regularización 5.6 Operacións de peche

6. Las cuentas anuales en las entidades públicas

- 6.1 Introducción
- 6.2 O balance
- 6.3 A Conta de resultados económica- patrimonial
- 6.4 Estado de liquidación do orzamento
- 6.5 Estado de fluxos de efectivo
- 6.6 Memoria
- 6.7 Outros estados financeiros e magnitudes relevantes continidas na memoria

7. Control e auditoría no sector público

- 7.1 Introducción
- 7.2 O control externo nas administracións públicas
- 7.3 Principios e normas de auditoría
- 7.4 O informe de auditoría nas administracións públicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	0	25
Seminario	10	10	20
Prácticas de laboratorio	13	25	38
Exame oral	2	2	4
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	O profesor explicará os contidos de cada tema que considere máis relevantes. É necesario que os alumnos/as completen dita explicación utilizando as fontes de información que figurarán en cada tema do programa da materia.
Seminario	Peza fundamental no novo sistema de aprendizaxe; aclararanse dúbidas xurdidas nas clases presenciais, ademais farase un seguimento dos traballos en equipo.
Prácticas de laboratorio	Ditas clases están pensadas como un complemento ás explicacións teóricas. As clases prácticas están estruturadas como: prácticas de aula e prácticas de computador. As prácticas de aula están dedicadas á resolución de exercicios tipo. É necesario que o alumno/a complete a súa formación práctica coa resolución de distintos supostos que lle serán entregados antes da explicación de cada tema. As dúbidas serán resoltas ben en tutorías personalizadas ou nalgúns casos na clase práctica. É fundamental que o alumno resolva algún tipo de exercicios utilizando ferramentas informáticas (programas específicos, excel, etc.)

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Control tutorial na resolución de exercicios prácticos e de traballos en equipo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas		
Exame oral	Durante as clases presenciais, os estudantes responderán as preguntas relacionadas co desenvolvemento da clases que lle plantexa o profesor. Se contestan de xeito acertado, levarán un punto positivo. A suma dos puntos positivos acadados por cada estudante determinará a avaliación continua	75	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CT1 CT3 CT4
Exame de preguntas obxectivas	Resolución dunha proba escrita presencial, ao final do cuatrimestre, que versará sobre a adquisición de competencias. Valorarase contido e forma da proba escrita.	25	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG1 CG3 CG5	CT4

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación continua require a asistencia as clases. Os estudantes que haxan suspendido ou queiran mellorar a nota de avaliación continua poderán presentarse o exame oficial que consistirá na resolución de problemas. As calificacións de avaliación continua se mantendrán na convocatoria extraordinaria.

Os estudantes que no optaron pola avaliación continua poderán obter la calificación máxima no exame da convocatoria ordinaria ou extraordinaria.

Bibliografía. Fuentes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Ministerio de Economía y Hacienda, **Plan General de Contabilidad Pública**, Servicio de publicaciones,

Varios autores, **Manual de Contabilidad Pública**, Faura-Casas,

José María Labeaga y otros, **Manual de contabilidad pública**, Instituto de Estudios Fiscales,

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Contabilidade financeira/P04G092V01303
